

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Februar 1970

2

Model 178...en ny **HIAB** skovkran

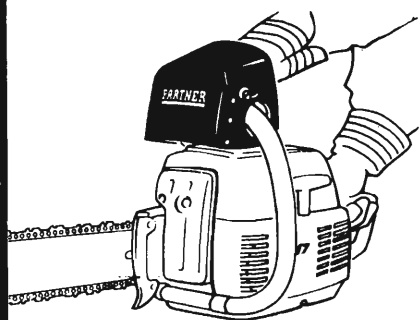
Hiab 178 er en videreudvikling af Skovelefanten, der med det nye armsystem har en hydraulisk armforlænger med slaglængde 1,6 m. Større rækkevidde og enklere betjening. HIAB borger for kvalitet og god service.

ÅRHUS	
Århus Hydraulic Service	Telf. (06) 22 14 57
PAARUP	
Midtjysk Hydraulik	Telf. (06) 86 52 22
ÅLBORG	
Ålborg Hydraulic	Telf. (08) 37 14 66
ESBJERG	
Erling Christoffersen	Telf. (05) 12 52 40
ODENSE	
Knud Nyegaard	Telf. (09) 12 10 69
VORDINGBORG	
Vordingborg Hydraulic	Telf. (03) 775-2248
KØBENHAVN	
A/S Hiab Hydraulik, Herlev	Telf. (01) 94 81 22

Vil De have en **PARTNER** – så ring efter

J. KONGSØ

- 10 GODE GRUNDE TIL AT VÆLGE PARTNER**
- FINT AFBALANCERET MOTOR
 - AFVIBRERET HÅNDTAG
 - PAREREBESKYTTER
 - AFSPÆRRING MOD UØNSKET GASGIVNING
 - LAVE SERVICEOMKOSTNINGER
 - MINIMAL VEDLIGEHOLDELSERVICE
 - INGEN DRIFTSFORSTYRRELSER
 - EFFEKTIV KØLING
 - OPVARMEDE HÅNDTAG

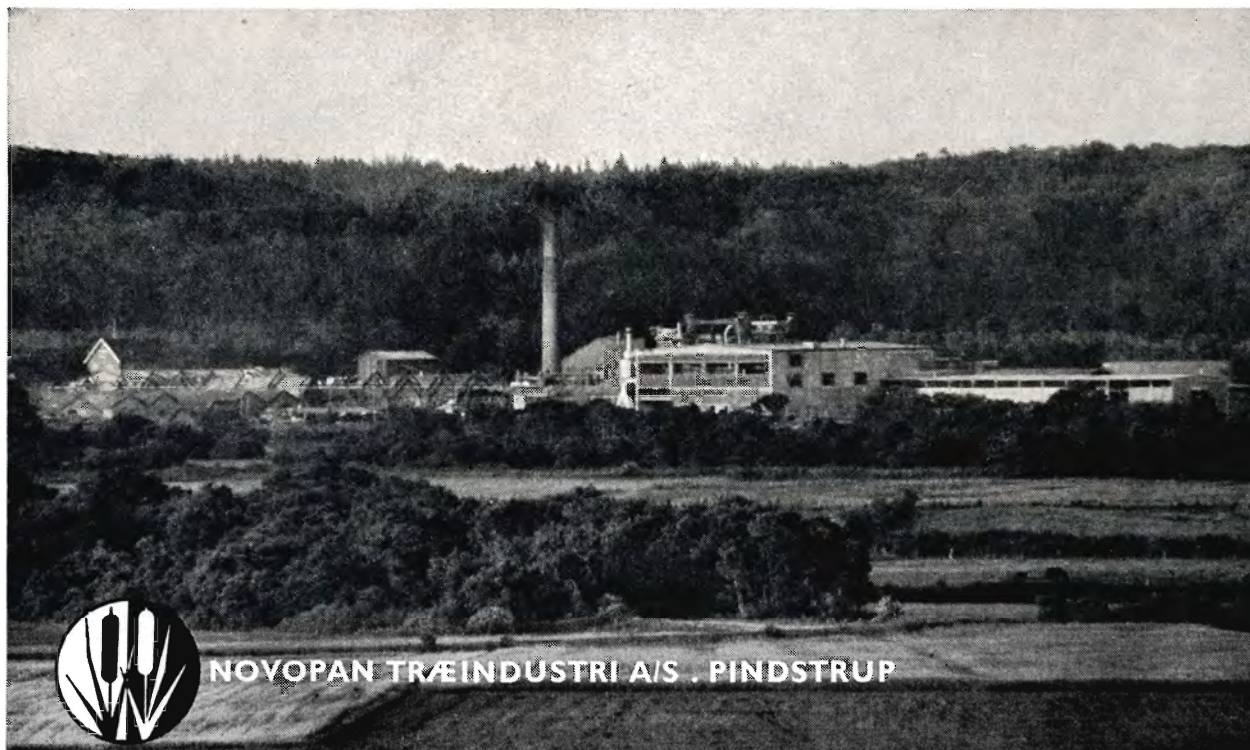
ROSKILDE VÆRKTØJSMAGASINETS REPRÆSENTANT. SÅSNART DE RINGER KOMMER HAN OG DEMONSTRERER PARTNER.

SALG ELLER SERVICE, KALD SKOVVOGNEN. VI HAR ALTID OLIE OG KÆDER MED.

ROSKILDE VÆRKTØJSMAGASIN 03 355475

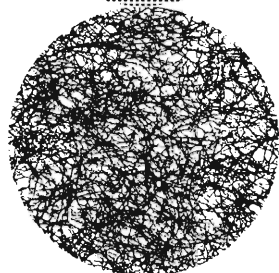
SDR. RINGVEJ 24 4000 ROSKILDE

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S . PINDSTRUP

Ny
bonus
hvert
år

alene 1969
78 millioner kr.
til bonus

*vi har
det hele*

PENSIONS Forsikringer
RENTE Forsikringer
ANNUITETS Forsikringer
KAPITAL Forsikringer
LIVS Forsikringer
INDEKS Forsikringer
GRUPPELIVS Forsikringer

HAMMERENSGADE 6
1267 KØBENHAVN K
TELEFON (01) 14 20 10

Pensions forsikringsanstalten as

oprettet 1917

ledet af danske erhvervs- og funktionærorganisationer

Afdelinger i:	Nordjylland: Vesterbro 17, Aalborg Tlf. (08) 13 34 90	Syd- og Vestjylland: Helligkorsgade 14, Kolding Tlf. (05) 52 29 45	Øst- og Midtjylland: Store Torv 3, Århus C Tlf. (06) 13 17 11	Fyens Stift: Kongensgade 27, Odense Tlf. (09) 11 09 80
---------------	--	---	--	---

Forstkandidater til Zambia

Efter anmodning fra Zambias regering søger sekretariatet til udsendelse maj-juni 1970 to forstkandidater. Sekretariatet har modtaget følgende beskrivelse af stillingerne:

Title of post: Assistant Conservator of Forests.

Qualifications: B.Sc. in Forestry or equivalent and also if possible several years experience in Forestry management and administration – this is desirable but not essential.

Duties: One post for duty in the first place in Working Plans and Surveys, probably on soil survey and site assessment.

One post as a management officer with responsibility for the management and supervision of plantations, indigenous forests areas and timber concessions.

Probable posting: Post one: Ndola. Post two: Not specified.

Udsendelse for to år.

Grundigt kendskab til engelsk nødvendigt.

Ansøgningsskemaer, der skal være sekretariatet i hænde senest 15. marts 1970, kan under henvisning til j. nr. 104.L.20. Zambia.15 fås ved henvendelse til sekretariatet for teknisk samarbejde med udviklingslandene, Amaliegade 7, 1256 København K (tlf. (01) 12 30 60, lokal 301).

Abonnement på „SKOVEN”

SKOVEN tilgår vederlagsfrit medlemmer af Dansk Skovforening. Ikke-medlemmer kan abonnere på *SKOVEN* ved indbetaling af årsabonnementet, der for 1970 andrager 45,- kr. (inkl. MOMS 5,-), til Dansk Skovforening, Vester Voldgade 86, 1552 København V, postgirokonto 1964, evt. ved benyttelse af det i nærværende nr. af tidsskriftet indlagte giroindbetalingskort. Ved indbetalingen bedes foruden tydeligt navn og adresse (blokbogstaver) anført »SKOVEN 1970«.

International udstilling for Skov- og Træteknik

Den første internationale messe for Skov- og Træteknik afholdes i München i dagene fra den 6. til 14. juni 1970. Denne udstilling vil give et overblik over de nyeste tekniske udviklings- og rationaliseringsproblemer inden for skovbrugets og træindustriens områder i og uden for Europa.

Skovauktion på Hjortholm

Den tid er ved at være forbi, hvor en egnss beboere kan købe deres forbrug af brænde på skovauktionerne.

Ved Hjortholm afholdt man i januar skovauktion, og det menes, at det var den sidste i Danmark overhovedet. Men i skoven ved Hjortholm sluttede man med manér i en stemning næsten som i de gode gamle skovauktionsdage. Omkring 100 interesserede var mødt, og så mange har man ikke set i de sidste 10 år. Auktionens leder, landsretssagfører A. Trolle-Christensen, fortæller, at man næsten følte sig hensat til den tid, hvor skovauktionerne virkelig havde betydning, og hvor en skovauktion var en festdag. Også priserne var over forventning. Både klov og fagot nåede op i nærheden af 40 kr. pr. rm.

Langelands Avis.

De koncentrerede kvælstofgødninger

KALKAMMONSALPETER
UREA

to gødninger, som - pris og virkning taget i betragtning - er særdeles fordelagtige til en række afgrøder.

Frijsenborg Skovbrug

tilbyder at udføre: pladsrensning,
diverse skovsprøjteopgaver,
udslæbning og udkørsel,
med moderne specialmateriel i Jylland og på Fyn.
Ring og hør nærmere om vore tilbud.

Skovf. F. MØLLER

TINNING 8382 HINNERUP - TLF. (06) 19 51 11 VITTEN 14

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 *
Postgirokonto: 1964.

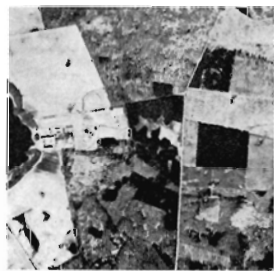
Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 11 95 11

Redaktionsudvalg:
Kammerherre Chr. Sehested Juul
(formand)
Professor, dr. agro.
H. A. Henriksen
Professor N. K. Hermansen
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Kgl. skovrider Preben Møller
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1970
kr. 45,- (incl. moms kr. 5-)

Forsiden:

Udsnit af luftfotografi fra
Brahetrolleborg Skovdistrikt, April 1969.
Forsidebilledet og luftfotografiet side 39
reproduceret med tilladelse
(A 59/70) af Geodætisk Institut.

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K.

FEBRUAR 1970

Information og kontakt

Eller: hvordan man billigt og nemt
kan få alle de oplysninger man har brug for.

På det 13. forstlige symposium i december 1969 over emnet: »Organisationer og organisationsformer i skovbruget«, blev der fra flere sider fremført ofte stærk kritik af Dansk Skovforenings oplysningstjeneste. Flere gav således udtryk for, at de ikke i tilstrækkelig grad var blevet underrettet om debatten omkring den nye naturfredningslov. Endvidere gjaldt kritikken manglende informationer om, hvad der foregår ved Dansk Skovforenings bestyrelsesmøder, i handelsudvalget o.s.v. Kritikken blev fra kompetent side imødegået med, at det ikke altid er lige hensigtsmæssigt at give all round orientering om en sag, mens den forhandles og dernæst, at man altid er velkommen til selv at tage kontakt med de engagerede instanser for at få den orientering, man ønsker.

Problemerne omkring formidling, brug og opbevaring af oplysninger, orienteringer, artikler, data osv. (ofte betegnet under eet som INFORMATION) er ikke enestående for Dansk Skovforenings serviceapparat. De findes inden for mange erhverv og er nærmest symptomatiske for det højt udviklede velfærdssamfund, hvori der dagligt spredes for tusindvis af kroner information på tonsvis af papir, og gennem telefon, fjernsyn, radio osv.

★

Behovet for information er altid til stede og kommer til udtryk i ønsket om altid at være orienteret på bedste måde alt henhørende til faget. Ofte er informationerne om en given sag meddelt pr. brev, pr. telefon eller gennem fagpresse, men *tidsafstand* eller et sindrigt hængemappesystem kan være skyld i, at oplysningerne går i glemmebogen.

Det må være en tillokkende opgave for skovbrugets serviceapparat at give information dels på rette tidspunkt og dels på rette måde. Kritikerne må dog ikke vælge den forenkede problemstilling, at det blot drejer sig om at

informere mest muligt, for det ville i realiteten betyde, at man skulle fylde fagpressen uge efter uge, måned efter måned med de samme meddelelser.

I skovbruget som i andre erhverv har den enkelte modtager af informationerne ofte vanskelighed ved at anvende det modtagne stof, næppe fordi mængden er overvældende, for det er den ikke i skovbruget endnu, men fordi de enkelte modtageres behov for informationer er vidt forskellige og desuden tidsmæssigt forskudt. Kernepunktet i informationsproblematikken ligger netop heri.

★

Dansk skovbrug er et erhverv, som begunstiges af et stort antal videncentre, der stort set dækker alle fagets virkefelter. Man kan hurtigt, enkelt og billigt få al den viden, man ønsker ved at sætte sig i forbindelse med de mange offentlige, halvoffentlige og private institutioner og foreninger.

Den information, der gives gennem skovbrugets fagpresse, på møder, ekskursioner og demonstrationer må i mange tilfælde blive incitament til skovejere, funktionærer og arbejdere til selv at søge de supplerende oplysninger, der er nødvendige til dækning af det aktuelle behov.

Man kan derfor opfordre alle skovbrugere til at søge den individuelle information, de har behov for, og dertil håbe, at skovejere med velvilje ser, at deres funktionærer tilkalder assistance udefra i form af specialviden og i stigende omfang er behjælpelige med at opfylde skovarbejdernes ønsker om øget information.

I en stille bøn for dansk skovbrug indflettes håbet om, at fagets udøvere i 70'erne vil betragte det som en naturlig sag at udnytte al den specialviden, som er tilgængelig i videncentre og andre steder. Andre erhverv har for længst draget fordel deraf.

P.T.B.

Råtræmarkedet i Vest-Tyskland

I Allgemeine Forst Zeitschrift 1969 nr. 50 bringes nogle beretninger om råtræmarkedet i Vesttyskland pr. 1. december 1969. Kursen for DM er 203. Herfra bringes følgende:

Slesvig-Holsten

Holzagentur Kiel meddeler, at skov-ejernes prisforslag for tiden nogenlunde svarer til priserne fra 1965/66. Dog vil denne basis næppe kunne holdes, da mange sælgere og træindustrier er eksportorienterede og dertil hæmmede på grund af DM-opskrivningen.

Rødgrantømmer, afbarket, ved bilfast vej, sælges nu ved begyndelsen af vinterhugsten for 220–240 % MZ. (MZ = Messzahlen = indekstal. For 20–24 cm. u.b. er MZ 100 = 37 DM og altså MZ 220 = 81 DM og MZ 240 = 89 DM.)

For *langt grubetræ* (over 6 m lange) af træarterne fyr, lerk, rødgran, sitka- og ædelgran blev man med en stortaf tager enig om følgende priser: Klasse 1a (u. 15 cm midte, under bark) og 1b (15–19 cm midte, under bark) = 42,50 DM pr. m³ ved bilfast vej (indtil 10 cm delvis afbarket, ellers afbarket), klasse 1a = 46,50 DM pr. m³, klasse 1b = 56,50 DM pr. m³ ved bilfast vej (indtil 10 cm delvis afbarket ellers afbarket).

Priserne for *lægter* ligger omkring 45,– til 50,– DM pr. m³, ved bilfast vej og delvis afbarket.

Nåletræ-piloteringspæle sælges trods DM-opskrivningen stadig. For klasse 1b (15–19 cm midte målt under bark) bliver der betalt 70,– DM pr. m³, ved bilfast vej, men uafbarket.

For større partier *løvtrækævler* kunne der afsluttes enkeltkontrakter på basis af 51,70 DM pr. m³, leveret frit Hamborg, altså inkl. de forskellige transportudgifter.

For *bøge-svelletræ (kævler)* ved bilfast vej, kunne der opnås 40,– til 43,– DM pr. m³, hvilket betyder en forbedring på 4,– DM sammenlignet med sidste år. Forskellige producenter af *palletbrædder* og *klodser* er villige til at afslutte forretning på basis af svelletræprisen og byder for klasse 4 (40–49

cm midte, under bark) en merpris på 1,– til 2,– DM pr. m³.

På *ege-kævle-markedet* hersker der stor efterspørgsel på mellemgode til gode kvaliteter. Enkelte østholstenske privatområder vil derfor sammen med Holzagentur Kiel GmbH gennemføre en ege-kævle-auktion. Vurderingspriserne ligger for tiden efter kvalitet således:

Klasse A: 5,– til 5,50 DM pr. cm påbegyndt klasse.

Klasse B: 3,20 til 3,50 DM pr. cm påbegyndt klasse.

Klasse C: 70 % af B-varens pris.

(Klasse B og C svarer nogenlunde til vore klasser B og C, mens A foruden det, der svarer til vor kvalitet A, også indeholder en del finer-kævler).

For *ege-pæletræ* kan der forventes priser fra 40,– til 55,– DM pr. m³.

Blandet løvtræ er meget efterspurgt. Der er særlig interesse for aske-kævler fra 18 cm top og opefter. Følgende priser (også for ahorn og elm) anbefales:

Klasse A: 5,50 til 6,50 DM pr. cm påbegyndt klasse.

Klasse B: 3,50 pr. cm påbegyndt klasse.

Klasse C: 60–70 % af B-prisen.

Industri-forskallingsbrædder: Afsætningsmulighederne herfor kunne videre udbygges.

Til forsyning af *spånpladeindustrien* har skovejersorganisationerne siden 1964 haft rammeaftaler gennem Holzagentur Kiel. De nye priser, der endnu ikke er optaget i rammeaftalen, men allerede akcepteret, blev (med bark, ved bilfast vej, plus moms på 3 %) efter områderne i DM:

Nåletræ:	30–28,50 DM
Løvtræ:	29–26,50 DM
El, birk:	27–24,50 DM
Eg:	22–20,– DM

Endvidere modtager træagenturet gerne tilbud på kort *løv-grubetræ* (dog ikke pil og poppel) til forsyning af et firma, som vil overtage 10.000 rm til en pris af 29,– DM pr. rm. De ønskede dimensioner er: 1,25 m lang og 13–24 cm midtdiameter, samt eg og ask: 8–14 cm midtdiameter.

Westfalen

Bøge-kævlepriserne er svagt stigende

Med hensyn til bøge-kævler kom det i beretningstidsrummet til de første større aftaler i indeværende sæson. Køberne gik med til en prisforhøjelse, som sammenlignet med året før, ligger omkring 5–10 MZ (indekstalpoint) højere. For B-kvaliteten blev der opnået mellem 160–170 % MZ (40–49 cm 80–85 DM). Gennemsnitsprisen, som trykkes lidt endnu på grund af nogle restsalg fra det forløbne skovbrugsår, ligger på 162 % MZ (40–49 cm 81 DM). Træ fra gruppe A ligger 30 % over gruppe B-prisen. Træ fra gruppe C står 30 MZ eller 30 % derunder, hvis ikke det sælges til vurderingsprisen.

Svellekævler er efterspurgt

Forbundsbanernes behov for svellekævler ligger med ca. 2 mill. stk. væsentligt højere end de foregående års behov. Efter en første licitation omfattende 1,3 mill. stk. sveller, som indbragte stykprisen op over 15,– DM, har Forbundsbanen påny udbudt 300.000 sveller. I Nedersachsen blev der ved en treårs-overenskomst opnået en prisforhøjelse til 40,– DM pr. m³ for svellekævler ved bilfast vej. I Hessen opnås indtil 43,– DM pr. m³ ved bilfast vej. Der er på dette område konstateret en tydelig stigning i efterspørgslen.

ET/JM.

Ledige stillinger

Ledige stillinger under FAO med tiltrædelse snarest muligt:

1. Forestry Officer, (Tree Improvement and Genetics)
Station: Chittagong, East Pakistan.
Varighed: 36 mdr.
2. Forestry Officer, (Silviculture)
Station: Chittagong, East Pakistan.
Varighed: 36 mdr.
3. Forestry Officer, (Forest Industries Development)
Station: Kuala Lumpur, Malaysia.
Varighed: 24 mdr.
4. Forest Inventory Officer, UNDP/SF – Mor 19, Forestry Education and Training.
Station: Salé, Marokko. Varighed: 3 år.
Nærmere oplysninger ved henv. til:

Det danske FAO udvalg
H. C. Andersens Boulevard 42
DK 1553 København V
eller
Amanuensis H. Keiding
Arboretet
2970 Hørsholm

Kildeskatten

Overgangen til kildeskatten giver anledning til en del spørgsmål, og hvor disse er nået frem til Dansk Skovforening, er de blevet diskuteret med Kildeskattedirektoratet og andre.

Indbetalingsterminen

I henhold til § 56 i Kildeskatteloven: »De beløb, som den indeholdelsespligtige har indeholdt i en kalendermåned, skal han indbetale til det offentlige i den påfølgende måned inden for nærmere af finansministeren fastsatte frister . . .«

Disse frister er for indbetalingen fastsat til: »Den i en måned tilbageholdte A-skat forfalder til betaling den 1. i den nærmest følgende måned og skal indbetales senest den 10. i denne måned.«

Det er her tilbageholdelsesdagen, d.v.s. regnskabs- eller/og udbetalingsdagen, der er det afgørende. Tager man f. eks. op til regnskab den 30. i en måned og har regnskabet færdigt den 3. i den efterfølgende måned og udbetaler arbejdslønnen den 6., så skal indbetalingen til Kildeskattedirektoratet foretages inden den 10. i den efter tilbageholdelsen (udbetalingen) følgende måned, og

medtages på den til denne måned hørende redegørelse.

Regnskabsperioden

I henhold til Kildeskattelovens § 46, stk. 2 er den længste regnskabsperiode fastlagt til 6 måneder: »Indeholdelse skal foretages ved udbetalingen af A-indkomsten. Har udbetaling ikke fundet sted på et tidspunkt, der ligger 6 måneder efter, at indkomstmodtageren har erhvervet endelig ret til den pågældende indkomst, skal indeholdelse dog foretages på dette tidspunkt.«

Dette betyder, at man godt kan have regnskabsperioder på mere end en måned, således som det ofte har været praktiseret med, at man har slået regnskaberne for kulturmånederne april og maj sammen til et regnskab, eller to måneder, hvor der har været ferie i den ene eller begge, eller eventuelt november og december i et regnskab. Man skal blot huske, at selv om man ikke afslutter regnskabet, så skal der indsendes et giroindbetalingskort med meddelelse om 0,00 kr.-indbetaling til Kildeskattedirektoratet, og på redegørelsen skal ligeledes alle de beskæftigede angives med »Brutto A-ind-

komst« og »Indeholdt A-skat« på 0,00 kr. Er der udbetalt løn og indeholdt A-skat for enkelte af de ansatte, skal disse angives og skat indbetales.

Tiltrædelses- og fratrædelsesdato skal angives, men under ferie og sygdom skal dette ikke bemærkes, da de stadig regnes som ansatte i virksomheden.

Uanset hvilken regnskabstermin man iøvrigt holder i årets løb, skal der afsluttes et regnskab ved årets udgang pr. 31/12, og i forbindelse hermed foretages også indeholdelse af skat i det indtjente feriebeløb.

A-indkomst og B-indkomst

Godtgørelse af udlæg – efter kvitteret bilag – er ikke skattepligtig.

Fri bolig og brændsel er B-indkomst. Kontorholdsgodtgørelse er A-indkomst. Skydepenge er A-indkomst, medens udlæg til køb af patroner – med bilag – ikke skal beskattes.

Kørselsgodtgørelse er A-indkomst, undtagen for statsansatte.

Dag- og timepenge er A-indkomst, undtagen for statsansatte.

Den vejledning, der er blevet udsendt i november – december 1969 vil blive revideret til en ny udgave med de ændringer og afgørelser, der efterhånden fremkommer og bliver truffet. Denne vil antageligt foreligge midt i året 1970.

E. Tolstrup.

Skattelettelse for ejendomsskatter efter stormfald

I Forstlig Budstikke 1968 nr. 18 side 83 redegjordes der for den mulighed, der fandtes for som følge af stormfald at opnå lettelse i ejendomsskatten, og der skal derfor gøres opmærksom på disse bestemmelser dels for de skovejendomme i Nordjylland, der har haft stormfald i 1969, og dels for dem, der har haft stormfald i 1967 og 1968 og ikke dengang lod foretage en omvurdering. Det er også muligt, at nogle af dem, der ikke dengang opnåede en skattelettelse, vil kunne opnå det nu efter kommunesammenlægningerne.

Endelig bør de, der dengang opnåede skattelettelser, efterprøve, om de stadig får lettelsen efter den nye vurdering og efter kommunesammenlægningerne.

Til orientering bringes nedenfor artiklen uden ændringer fra Forstlig Budstikke 1968, side 183:

»Skattelettelse for ejendomsskatter som følge af stormfald

Ejendomsskatterne her i landet består af:
a. Ejendomsskyld (fikseret ejendomsskyld) der svares på grundlag af den fikserede ejendomsværdi pr. 1960 – normalt

pr. 1/9 1956 – i henhold til den 11. alm. vurdering med fradrag af grundværdien (for amtsstueskatten 2 × grundværdien), et ejendomsfradrag og et fradrag pr. lejlighed udover een.

Fikseret ejendomsskyld svares til staten, amtet og sognekommunen.

Ejendomsskylden til amtet bortfalder i reglen på grund af det dobbelte grundværdifradrag.

b. Grundskyld svares til sognekommunen og til amtet. I 1967/68 var den gennemsnitlige grundskyldpromille til sognekommunerne 15,8 %, varierende fra 10–47 %, medens grundskylden til amtet udskrives med mindst 4 % og med højst 20 %.

Vi har for et skovdistrikt fået oplyst følgende ejendomsskatter for 1967/68, her omregnet til en ejendomsværdi på 1.000.000 kr. for selve skoven. Den hertil svarende normal-(skovs)-værdi var før

stormfaldet på 1.060.000 kr. og grundværdien, der udgør 40 % heraf, altså 424.000 kr.

Grunden til, at normalværdien er større end ejendomsværdien, er en overvægt af unge nåletræbevoksninger med en ret lav ejendomsværdi og en høj normalværdi. Ejendomsskyld til staten svares i h. t. lov nr. 24 af 28/1 1966.

Ejendomsskyld og grundskyld til sogne- og amtskommunerne svares i h. t. lov nr. 28 af 28/1 1966.

Reglerne om skattelettelse vedr. ejendomsskyld til staten findes i lov nr. 24 af 28/1 1966.

»§ 4. Hvor i andre tilfælde forskelsværdien ved en ejendoms ansættelse af særlige grunde er gået ned fra forskelsværdien ved ejendommens sidst forudgående vurdering uden at nedgangen må anses for at være af forbigående karakter, og uden at forskelsværdien er kommet ned under 5 pct. af grundværdien, kan der efter derom indgivet andragende af finansministeren tilstås en endelig nedsættelse af den fikserede ejendomsskyld. Som eksempler på nedgang i forskelsværdien af særlige grunde, der kan motivere en sådan nedsættelse af ejendomsskylden, skal nævnes væsentlig nedgang i bygningernes værdi p. gr. af offentlige foranstaltninger eller som følge af, at forudsætningerne for den i ejendommen drevne virksomhed er faldet bort, samt væsentlig nedgang af værdien af træbestanden i skove som følge af brand, storm, svampeangreb og lignende begivenheder. Hvor nedsættelse tilstås, beregnes nedsættelsen på grundlag af den i betragtning kommende nedgang i forskelsværdien efter samme principper som nævnt i § 3.«

De analoge regler findes vedrørende den fikserede ejendomsskyld i lov nr. 28 af 28/1 1966 § 14 for sognekommunerne og § 18 for amtskommunerne, medens reglerne for skattelettelse vedr. grundskylden både for sogne- og amtskommuner findes i samme lovs:

§ 8 stk. 3. »Hvor en skov som følge af brand, storm, svampeangreb eller lignende begivenheder har lidt skade på træbestanden, og dette har medført, at den på selve skoven faldende del af ejendomsværdien er væsentligt lavere end normalværdien, jvfr. § 15 i lov om vurdering af landets faste ejendomme, kan kommunalbestyrelsen fritage så stor en del af grundværdien, som forholdsmæssigt svarer til forskellen mellem normalværdien og den ovennævnte del af ejendomsværdien, for kommunal grundskyld i et sådant tidsrum, at skovens normaltilstand kan være genoprettet.«

Såfremt man regner med, at der ved omvurderingen som følge af stormfald konstateres en nedgang i ejendomsværdien på 10 %, mod hidtil en ejendomsværdi lig med normalværdien, skulle man altså for alle ejendomsskatte

kunne regne med en reduktion på 10 %, d.v.s. for den anførte skovejendom med en ejendomsværdi på 1.000.000 kr. ialt 3.150 kr., der fordeler sig med en reduktion for fikseret ejendomsskyld til staten på 50 kr. og til sognekommunen på 1.000 kr. samt for grundskyld til amtet på 1.000 kr. til sognekommunen på 1.100 kr., altså ialt en besparelse svarende til 3.15 % af ejendomsværdien, såfremt der

ved omvurderingen er konstateret en reduktion af ejendomsværdien som følge af stormfald på 10 %.

Til brug ved ansøgningerne om skattefritagelse, der indsendes til henholdsvis finansministeren, amtet og kommunalbestyrelsen, vil det være nødvendigt at fremskaffe følgende oplysninger, både fra vurderingen i 1965 og den nu foretagne omvurdering:

		% af ejendomsværdien
Til staten:		
Ejendomsskyld, fikseret	500 kr.	0.5 %
Til amtet:		
Ejendomsskyld, fikseret	0 kr.	
Grundskyld	10.000 kr.	10 %
Til sognekommunen:		
Ejendomsskyld, fikseret	10.000 kr.	10 %
Grundskyld	11.000 kr.	11 %
	ialt 31.500 kr.	31.5 %

Fra amtsstuen: Ejendomsværdi og grundværdi for skoven.

Fra vurderingsformanden: Ejendomsværdi og grundværdi for selve skoven (uden tjenestesteder og herlighedsværdi m. m.). Normalværdien for selve skoven.

Endelig skal det nævnes, at man ved den på grund af omvurderingen konstaterede nedgang i ejendomsværdien får sin formue reduceret med det samme beløb, og altså for eksempel ved en formueskatteprocent på 1.0 % og en nedsættelse af ejendomsværdien med 10 % får formueskatten reduceret med 1/10 svarende til 1 % af ejendomsværdien, således at man ved omvurderingen ialt skulle kunne få en skattebesparelse på ca. 4 % af ejendomsværdien.

Omvurderingen rekvireres ved vurderingsformanden.

Dansk Skovforenings økonomisk statistiske afdeling har udarbejdet et udkast til ansøgning om skattelettelse, som interesserede kan rekvirere.«

På grundlag af omvurderingerne i 1968 fik en del skovejere efter ansøgning lettelse i henhold til alle de anførte muligheder, medens andre opnåede lettelse for beskatningen til staten og til amtet, men ikke for beskatningen til kommunerne eller kun til nogle af de kommuner, hvori skovejendommen ligger. Kommunerne kan give lettelsen, men er ikke forpligtet dertil.

E. Tolstrup

Træmarkedet i Vesttyskland

I Holz-Zentralblatt for 19/12 1969 oplyses, at efterspørgslen i Tyskland i efteråret er livlig for alle arter af råtræ.

For bøgekævler regner man med en stigning på indtil 10 %. Svellekævlere priserne ligger indtil 5 DM over priserne i 1968. Rødgrantømmer viser stigninger fra august til oktober 1969 på 5 %.

For grubetræ viser de første afsluttede handler en betydelig bedret tendens.

Cellulosetræ omfattede for 1969 7,7 mill. rm, heraf udlandet 1,0 mill. rm, 1968 7,0 mill. rm, og 1967 6,6 mill. rm.

Importen til Vesttyskland androg i hugståret 1969 (1968/69): Industriestholz (skaller) 302.000 t, heraf Danmark 78.000 t. Cellulosetræ, nål 1.063.000 t, heraf Danmark 116.000 rm. Cellulosetræ, løvtræ 896.000 t, heraf Danmark 26.000 rm.

Holz-Zentralblatt for den 28/1 1970 oplyser følgende priser for savskåret nåletræ ab savværk i Slesvig-Holsten.

Pris pr. m ³ , ab værk DM	Tykkelse	Bredde	Længde	1969		1968
				Dec.	Nov.	Dec.
Bygningstræ A/B	u. 19 mm			215,40	214,80	191,00
Brædder Kl. II	24 mm	ov. 17 cm	3-6 m	204,25	203,75	188,56
Brædder Kl. III	24 mm	8-17 cm	3-6 m	170,00	170,00	142,50

E.T.

**Orientering om
LOGMA T 300 –
afkvistningsmaskine**

Afkvistningsmaskinen LOGMA T 300, hvoraf nu op mod en halv snes stykker er i praktisk drift i Skandinavien, er produceret i Sverige hos AB Sikob, Solna.

Maskinbeskrivelse

LOGMA T 300, der er en énstamme-maskine, betjenes af en mand og består af grundmaskine og afkvistningsenhed (fig. 1). Grundmaskinen er en lastbærende skovtraktor med bogie, og den er udrustet med kraftudtag til drift af afkvistningsenhedens hydrauliske pumper.

Afkvistningsenheden består af en teleskopkran, hvorpå der er anbragt et afkvistningsaggregat (fig 2), og dette er sammen med manøvrehuset monteret på en svingkrans på traktorens bageste del.

Teleskopkranen udgøres af en fast og en bevægelig del med en maksimal rækkevidde på 11,7 meter. Yderst på den faste kranarm er monteret en kombineret klemme- og afkvistningsklo til fastholdelse af træet under afkvistningsprocessen, samt en hydraulisk saks til afklipping af træets top. Den bevægelige kranarm er yderst forsynet med et kombineret gribe- og afkvistningsaggregat. Afkvistningen udføres med stammeomsluttende knive, der

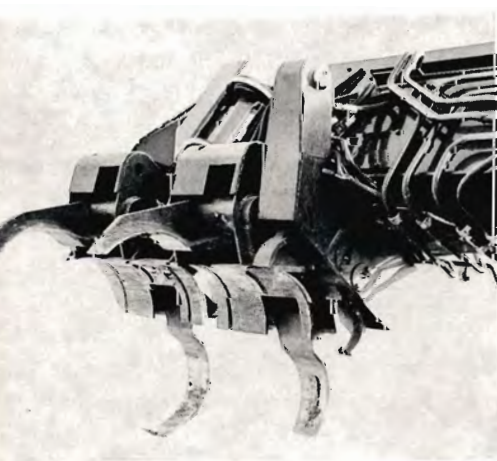

Fig. 2. Afkvistningsgrebet på LOGMA T 300.

Fig 1. LOGMA T 300 – afkvistningsmaskine.

kan afkviste stammer effektivt op til 38 cm i diameter.

Hele maskinen har en vægt på 18,7 tons og koster 300.000 sv. kr.

Arbejdsmetode

LOGMA T 300 er beregnet til at arbejde ved renafdrift af nåletræ, hvor den kører baglæns på spor, mens den fra hver opstillingsplads afkvister samtlige træer inden for kranens arbejdsområde.

Træerne fældes på normal måde af skovarbejderen og med toppen mod maskinen. Ved afkvistningen skydes teleskopkranen ud, og afkvistningskloen griber træet så langt nede mod roden, som det er praktisk muligt. Kranen skydes nu ind, så kloen på den faste kranarm kan gribe fat om træet ved aflægningsgrænsen, hvorefter den hydrauliske saks klipper toppen af træet. Herefter skydes afkvistningsag-

gregatet med den bevægelige arm ud langs stammen, hvorved afkvistningen foregår. Ved lange stammer er det nødvendigt, at skyde kranen ud flere gange. Efterhånden som stammerne afkvistes sammenlægges de i bunker, hvorefter de er klar til udslæbning.

Præstationer og økonomi

LOGMA T 300 præstation målt i antal træer pr. time er forholdsvis uafhængig af stammedimensionen, hvilket betyder, at præstationen målt i m³ pr. time er meget afhængig af stammernes m³-indhold.

I tabel I er vist størrelsesordenen af de præstationer, der kan opnås med LOGMA T 300 ved afkvistning af gran. (Oprindelige data efter: LOGMA T 300 kvistare-buntare av Gunnar Johanson, duplikeret skrivelse fra Forskningsstiftelsen Skogsarbeten, d. 19/5 1969).

Tabel I. Præstationer og økonomi for LOGMA T 300

Bevokningsdiameter cm	24,8	17,8	15,5
Stammeindhold m ³ pr. stamme	0,51	0,17	0,09
Præstation ved afkvistning:			
Cmin. pr. træ	114	99	99
Stammer pr. time	53	61	61
m ³ pr. time	27,0	10,4	5,5
Omkostninger med 1210 timer pr. år:			
Kr. pr. time	207	207	207
Kr. pr. m ³	7,70	19,90	37,70
Omkostninger med 2200 timer pr. år:			
Kr. pr. time	155	155	155
Kr. pr. m ³	5,70	14,90	28,20

En kalkule over maskinomkostningerne for LOGMA T 300 med henholdsvis 1210 og 2200 timer pr. år, viser en timepris på henholdsvis 207 kr. og 155 kr. incl. maskinfører.

Omkostningerne til fældningsarbejdet,

der udføres af skovarbejdere med motorsav er beregnet i tabel II (efter tidsstudier udført af Skovteknisk Institut). Skovarbejderne er i dette eksempel afregnet med 20 kr. pr. time incl. sociale tillæg.

Udslæbning

Ved indsættelse af LOGMA T 300 bliver stammerne sammenlagt i bunker på skovningsarealet, hvorved udslæbning til fast vej forenkles. Dette giver en præstationsforøgelse på 50–100 %, dels fordi tidsforbruget til læsning kan nedsættes væsentligt, og dels fordi det i stor udstrækning er muligt at køre med optimalt læs på traktoren.

Vurdering af arbejdskraftbehovet

En vurdering af arbejdskraftforbruget ved indsættelse af LOGMA T 300 fremgår af tabel IV.

Det fremgår heraf, at ved en stammestørrelse på 0,51 m³ vil LOGMA T 300 kunne afkviste og sammenlægge 32.700 m³ stammer om året svarende til træ fra ca. 100 ha renafdrift, når den udnyttes 1210 timer om året. Til fældning af 32.700 m³ medgår 2 skovarbejdere ved fuld beskæftigelse med dette arbejde.

Til skovning af 32.700 m³ på traditionel vis kræves ca. 9 skovarbejdere. Der kan altså spares omkring 6 mand pr. LOGMA T 300, der indsættes.

De ovenfor udførte beregninger og betragtninger over LOGMA T 300 må tages med de sædvanlige forbehold. Men de viser dog, at tidspunktet for en højere mekaniseringsgrad ved renafdrift i nåletræ nærmer sig.

LOGMA T 300 er endnu ikke en færdigudviklet afkvistningsmaskine, men et intimt samarbejde mellem maskinkøber, maskinsælger og Forskningsstiftelsen Skogsarbeten om bl. a. udarbejdelsen af reparations- og præstationsstatistikker har udviklet maskinen så stærkt, at man i svensk skovbrug i 70'erne vil satse på bl. a. denne maskine. Som eksempel kan nævnes, at Domänverket i 1970 vil indsætte 6 LOGMA T 300 i det sydlige Sverige. Store dele af Danmarks nåletræsarealer må med deres forholdsvis tilgængelige terræn og store vedmassekonzentration betragtes som velegnede til maskinel indsats. Af arealer, som ikke er egnede til maskinel indsats, kan nævnes bevoksninger med for lille arealmål, med for stort dimensioneret og/eller for grovkvistet træ og bevoksninger på stærkt kuperede eller fugtige arealer.

Tabel II. Præstation og omkostninger ved fældning

Bevoksningsdiameter cm	24,8	17,8	15,5
Stammeindhold m ³ pr. stamme	0,51	0,17	0,09
Præstation ved fældning:			
Cmin. pr. træ	262	164	143
Træer pr. time	23	37	42
m ³ pr. time	11,7	6,3	3,8
Omkostninger kr. pr. time	20,00	20,00	20,00
Omkostninger kr. pr. m ³	1,70	3,20	5,30

I tabel III er vist de totale omkostninger ved indsættelse af LOGMA T 300.

Tabel III

Bevoksningsdiameter cm	24,8	17,8	15,5
Fældning kr. pr. m ³	1,70	3,20	5,30
Logma T 300 1210 timer kr. pr. m ³	7,70	19,90	37,70
Ialt	9,40	23,10	43,00
Fældning kr. pr. m ³	1,70	3,20	5,30
Logma T 300 2200 timer kr. pr. m ³	5,70	14,90	28,20
Ialt kr. pr. m ³	7,40	18,10	33,50
Traditionel skovning 15 % socialtillæg:			
Skovningsklasse I kr. pr. m ³	10,40	15,70	15,70
Skovningsklasse II kr. pr. m ³	11,80	17,50	17,50

Til sammenligning er i tabel III udregnet omkostningerne kr. pr. m³ ved traditionel skovning af uafkortet tømmer i skovningsklasse I og II iflg. overenskomst 1969 incl. sociale omkostninger på 15 %. På fig. 3 er forholdet

oplagt grafisk, og det ses, at det i dette tilfælde f. eks. er lønnende at indsætte afkvistningsmaskinen med 1210 timer pr. år i bevoksninger i skovningsklasse II med en brysthøjdediameter på over 21 cm.

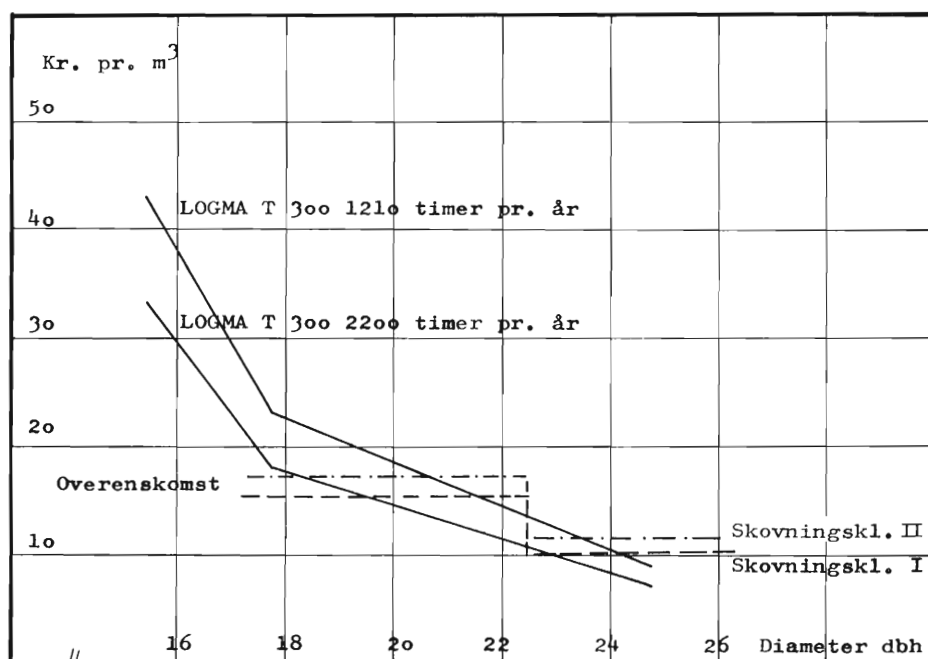

Fig. 3. Sammenligning mellem omkostningerne ved indsættelse af LOGMA T 300 og traditionel skovning efter overenskomst.

Glimt fra Lolland-Falsters skovbrug gennem 100 år

Af fhv. statsskovdirektør Poul Lorenzen.

»Om 100 Aar er alting glemt«, siger man; men det passer ikke og mindre i vor Tid end forhen. Sansen for Historien, Udviklingen i vort og andre Fag er voksende i Erkendelse af, at Fortiden er det Fundament vi bygger paa. Dagen i Dag er Fortid i Morgen, og det kan undertiden være lige saa godt at erindre noget glemt som at lære noget nyt.

Lolland-Falsters Forstmandsforening blev stiftet 1868 og er Danmarks ældste Forstforening.

Her er gjort Notater af de trykte Forhandlinger gennem Aarene med Henblik paa, hvad formenes at kunne interessere Nutidens Skovbrugere. Noget dybere personligt Bekendtskab til Skovbruget paa Lolland-Falster har jeg ikke, men en slægtsmæssig Tilknytning, idet min Morfader Gustav Adolph

Stanley Koch var Medstifter af Foreningen, og hans Efterfølger som Skovrider og i Foreningen var min Morbroder Poul Koch.

Morfader var Skovrider paa Guldborgland Skovdistrikt, der ejedes af Excellencen, Udenrigsminister Baron Rosenørn-Lehn, som ogsaa ejede Hvidkilde, Rössjöholm i Skåne samt Gods i Slesvig og var Forstander for det Classenske Fideicommiss (Corselitze). Desuden anlagdes Guldborgland Plantage, saa der var noget at se til, især naar det erindres, at det i alt Fald i en Aarrække foregik i Sejlskibenes Tid, og før der var Jernbaner. At det var overkommeligt skyldtes, at Skovbruget dengang var langt mindre intensivt end nu, hvilket ogsaa vil fremgaa af det følgende. Selvfølgelig var Skovbruget paa Lolland-Falster præget af disse Øers lokale

En rationalisering af skovningen af stort nåletræ er udfra en økonomisk betragtning ønskværdig (selv om dækningsbidraget ikke er kritisk), idet det er her de store mængder af træ falder,

og en forøgelse af dækningsbidraget kan derfor give relativt store indtægter.

Tidspunktet for, hvornår det er ønskeligt med en gennemgribende rationali-

Tabel IV. Maskin- og arbejdskraftforbrug ved stammer på 0,51 m³

LOGMA T 300		
Udnyttelsestimer pr. år	1210	2200
Præstation m ³ pr. time	27,0	27,0
Præstation m ³ pr. år	32.700	59.500
Motormanuel fældning		
Timer pr. år	1800	
Præstation m ³ pr. time		11,7
Præstation m ³ pr. år		21.100
Motormanuel skovning		
Timer pr. år	1800	
Præstation m ³ pr. time		2,0
Præstation m ³ pr. år		3600

sering (f. eks. ved LOGMA T 300) af skovningsarbejdet ved renafdrift af nåletræ afhænger af de lokale forhold bl. a. det lokale omkostningsniveau og arbejdskraftressourcerne samt den organisatoriske struktur, og kun lokale kalkulationer kan vise dette tidspunkt. En indsættelse af LOGMA T 300 vil sandsynligvis betyde store ændringer i vore tanker om skovning af stort nåletræ, og de vil gå i retning af en centra-

lisering af opmålings-, sorterings- og afkortningsarbejdet til savværkerne, mens aflønning af skovarbejder og maskinfører rimeligvis vil ske efter nye retningslinier.

En udvikling som her antydet må være ønskelig, idet den i højere grad forenkler arbejdsprocesserne samt koncentrerer omkostningerne til områder, hvor de er lettere kontrollable.

P. T. Brenøe

Forhold, Jordbund, Klima m. v. Man studser lidt over de, i alt Fald i Teorien, lave Omdrifter, og over de daarligere Priser paa større Gran som Følge af total Mangel paa Savværker, men eet er forbavsende uforandret, *Problemerne*: Priser, Sortering, Omdrift, Vekseldrift, Kulturer, Hovedtræer, Arbejderspørgsmaal, Skatter, Jagt m. v. Under Gennemgang af de trykte Forhandlinger er gjort korte Uddrag, hvoraf et og andet nok vil forbavse Nutiden, i alt Fald de yngre Forstmænd, og selv efter Aar 1900 er der rent faktiske Oplysninger, der i Dag lyder som Bud fra en fjern Fortid, f. Eks. naar det i 1910 udtales, at »Akkorden fastsættes af Arbejdsgiveren eller Arbejdslederen.«

Uddragene anføres efter Aarstal og uden Kommentarer. Udtalelserne maa staa for Talernes og Tidens Regning.

1870

Diskussion om Vekseldrift. Den overvejende Kulturmaade var Selvforyngelse af Bøg, og det hævdedes af Skovrider Quade, at man maatte nære Betænkelighed ved saa stor en Udgift til Veksel med andre Træarter som 20–30 Rdl. pr. Td. Ld.

1871

Oprettelse af Prøveflader drøftedes som en ønskelig Mulighed, men vilde stille alt for store Fordringer til Enkeltmand.

Bøgebrænde er det helt dominerende Effekt.

Rette Omdrift i Bøg 60–70 Aar, »hvor der ogsaa aflægges Gavntræ« maaske indtil 80 Aar. Omdrift for Gran næppe over 40 Aar, da stor Gran vanskeligt kan afsættes og til minimale Priser. Savværker findes ikke.

1873

Om Udbytte af Naaleskov. Skovrider Bornebusch: Omdrift ikke over 40 Aar. Det vil ikke være tilraadeligt at have et større Naaletræareal end omtrent 100 Tdr. Ld. pr. Kvadratmil, der omtrent vil producere det fornødne til Materiale for Omegnens Forbrug.

1874

Godsforvalter Clasen spurgte: »Kan det betale sig at producere Gavntræ?« Skovrider Schleppegrell, Knuthenborg, troede at kunne svare ubetinget ja.

Diskussion om Afsætning af Gavntræ. Skovrider Berregaard, Falsters Distrikt, nærde Tvivl om Hensigtsmæssigheden af at anlægge et Damp-Savværk. ... Skovrider Chr. Schrøder omtalte Afdrift af et mindre Stykke Bøg i en Ud-kant. Det gav 4 p.Ct. Gavntræ, medens en bedre Bevoksning gav 15 p.Ct., og da Bøgegavntræ omtrent kan give dobbelt Pris mod det øvrige Ved, »er det klart, at Gavntræprocentens Størrelse spiller en betydelig Rolle ved Afdrivningen af en Bøgeskov.«

1878

Om Forslag til Forandringer i Jagtloven af 1. April 1871. I Tiden 1/2 til 12/9 fredes Musvaager og Ugler »med Undtagelse af den store Hornugle og Sneuglen.« »Skov-Sneppen er det tilladt at fange og dræbe til enhver Aarstid.«

1879

Forstinspektør Koch meddelte, at man paa Guldborgland 3–4 Aar med godt Resultat havde dyrket Kartofler mellem Bøgeplanter i Kulturer, og at en Del fattige Familier fik Tilladelse til Kartoffeldyrkning mod Renholdelse for Græs og Ukrudt.

1880

Jægermester Friedrichsen meddelte om Underplantning under Eg paa 1.5 x 1.5 Alen med Stikspade for ca. 13 Kr. pr. Td. Ld.

1883

Paa Hardenberg regnedes med 3 Bøgesortimenter: Kløvebrænde, Fagot og Kvas.

1884

Kulturudgift pr. Td. Ld. paa Hardenberg inklusive 2–3 aarige Planter. Med Stikspade 27.50 Kr., med Sarauws Hakke 57.50 Kr., gravede Riller 42.50 Kr. med Frøbedsplanter, 67.50 Kr. med omskoledede Planter.

Forstkandidat Thymann: »Det kan dog ikke være Mening, at vi ikke skulde kunne tage Statsskovenes Drift til Mønster; man maa dog vel gaa ud fra, at der i Statens Tjeneste findes de dygtigste Kræfter og den intelligenteste Bestyrelse.«

Thymann udtalte om Omdrift for Rødgran i Stiftet, at man sikkert de fleste Steder vilde naa det største Pengeud-

bytte ved at sætte den til 25–30 Aar, idet Priserne laa omtrent saadan pr. Kubikfod:

Bønnestager 70 Øre
Humlestager 65 Øre
Lægter 45 Øre
Bjælker 26 Øre

Skovrider Schleppegrell mente dog, man kunde gaa op til 40 aarig Omdrift, men kaldte en Nettopris paa 31.1 Øre pr. Kubikfod Bjælkesortiment »unaturligt høj«.

1885

Skovrider Schleppegrell: »Det er opgivet, at der paa Øerne findes store Bøgedistrikter med fortrinlige Bevoksninger, der kun afgiver 1/2 p.Ct. Gavntræ, medens enkelte jyske Distrikter kunne afsætte over 11 p.Ct.«

1886

Pløjning til Bøgeselvsaaing 5 Kr. pr. Dag for et Spand Heste og Kusk. Paa Corselitze foryngedes 1881–82 ca. 200 Tdr. Ld. Bøg i 50–70 Aars Alder. Paa Hardenberg: Tjæring af 14–15 aarige Bøgeplanter mod Mus 2 Kr. pr. 1000 Stk.

Vildthejn om Planteskole 1.10 Kr. pr. Favn (2 m) for Grøft, Jordvold, 1 1/2 Al. (1 m) Traadhejn med 2 Tommers Masker forneden, 4 Tommers foroven, samt Pæle (forkullede) og Lægter.

1887-88

Diskussion om Skovfogeders Uddannelse og Gerning.

Besyderlige Udtalelser fremsattes af Docent Prytz og Forstkandidat Thymann med ringe Forstaaelse for Skovfogedernes Arbejde og Ansvar og uden Sans for deres Dygtiggørelse ud over det rent manuelle.

Synspunkterne blev imødegaaet sagligt af Skovfoged Boesen, men alligevel gik Bølgerne saa højt, at Forhandlingen blev afbrudt.

1889

Forhandlingerne om Skovfogeduddannelsen genoptoges. Det oplystes, at »den langt overvejende Del af Danmarks Skovfogeder upaatvivleligt sidder med en Indkomst paa under 1000 Kr. aarligt.«

Skovfoged Boesen udtalte, at en fyldig Uddannelse af Skovfogeder maatte blive til Gavn for Skovene og tilføjede,

at vel var Lønningen ikke glimrende, »men vi have det ganske godt.«

1898

Arbejdstiden for Skovarbejdere ca. 9 Timer daglig i Gennemsnit. Fortjeneste (Akkord og Timeløn) 1.80 Kr. daglig eller 20 Øre i Timen. En Skovarbejder kunde i Gennemsnit regne med en Aarsfortjeneste paa 519 Kr., noget højere end en almindelig Landarbejder, hvis Aarsindtægt i forskellige Dele af Landet laa mellem 410 og 487 Kr.

1899

Skovrider Wilhelm anbefalede 80 aarig Omdrift i Bøg, 30–40 aarig i Rødgran.

Forstkandidat Weismann: »Bare for en halv Snes Aar siden var Gavntræprocenten i Bøg paa adskillige Distrikter ikke engang 1/2, nu paa samme Distrikter 15.«

Paa langt de fleste Distrikter sælges endnu Størstedelen af Effekterne ved Auktioner til Omegnens Kunder. Statskovene sælger næsten udelukkende ved Auktion.

1902

Diskussion om Skovbruget og Skatterne ved Overgangen til Ejendomsskyldbeskatning. Skovrider Wilhelm anslog de hidtidige Skatter og Byrder til 1.50 Kr. pr. Td. Ld.

1902-03

Forstkandidat Hillerup udtalte, at Foreningen uden Skade kunde bevillige 100 Kr. til Prøvefladeundersøgelser.

Prisen for stort Savtræ af Rødgran: 22 Øre pr. Kubikfod + 6 p.Ct. Salær. Professor Oppermann holdt Foredrag om Rødgranens Fremtid i Danmark. Herunder nævnedes Kransegrønt, dog ikke af Rødgran men af Chamaecyparis Lawsoniana, som paa Langesø havde givet stor Indtægt.

Skovfogeduddannelsen drøftedes i Anledning af, at der var afgivet Udvalgsbetænkning eller rettere to Betænkninger af Flertal og Mindretal.

Elevernes samlede Udgifter ansloges til:

Flertallet: 1050–1600 Kr.

Mindretallet: 1100–1500 Kr.

Statskassens aarlige Udgifter til Skovfogedskolen, Kommissionen og Eksamen:

Flertallet: 4000 Kr.

SKOVEN

UDGIVET AF DANSK SKOVFORENING

Vester Voldgade 86
1552 København V
Tlf. (01) 12 21 66*

1. årgang . 1969

Redaktør Knud Meister
Bredgade 41, 1260 København K.
Telf. (01) 11 95 11

Redaktionsudvalg:

Kammerherre S. A. Timm, (formand), professor dr. agro. H. A. Henriksen,
professor N. K. Hermansen,
kgl. skovrider Vagn Johansen, kgl. skovrider Preben Møller,
skovrider N. P. Tulstrup

Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
København 1969

INDHOLDSFORTEGNELSE

Handel og træteknologi. Priser og markedsforhold

	*)
Crumlin-Petersen, O.: Kan De undvære et lindetræ?	12. 12
Hauberg, P.: Træ imprægneret med plastic	8. 13
– Udnyttelse af bark	9. 16
Jensen, S. B. & H. E. Moos: Afkvasning af gammel gran	5. 8
Meister, Knud: Amerikaneren fik respekt for det danske	
sølvtræ (Interview med J. A. Kirkegaard, Danish	
Hardwood)	12. 7
– Træet brænder ikke (Interview med F. Søgaard)	2. 4
Moltesen, P.: Bakterieangreb i vandlagret træ	2. 11
– P. & V. Grenaa Kristensen. Afprøvning af kævlensmø-	
ringsmidler	3. 19
Tolstrup, E. & P. T. Brenøe: Aflægningsgrænser og salgbar	
masse	4. 8
Afbarkningscentralen A/S	12. 17
Collol til trykimprægning af træ	4. 11
Dansk træ i danske møbler (Interview med snedkermester	
Paul Madsen)	5. 3
Danske Skoves handelskontor vest for Storebælt (filial) ...	8. 4
Europas behov for savskåret træ i 1969 og 1970	12. 18
Flisstation på Bornholm	8. 4
Forbruget af træ vil stadig stige	10. 7
Industri og handel	2. 10
International træmarked	1. 15
Kinda savmølle	7. 2
Priserne igen op i Sverige	11. 6
Spånpladeindustrien i de nordiske lande	3. 18
Store udvidelser i spånpladeindustrien	11. 19
Stormfaldene i Nordjylland den 22. september 1969	11. 6
Stormskaderne i Sverige 22. og 29. september 1969	11. 4
Styrkesortering af træ	12. 18
Uddrag af årsberetning for 1968/69 fra Danish Hardwood	
A/S	7. 12
Vallø stifts savværk	3. 19
Det var ikke forgæves! (Træet i vandlagrene)	3. 5
Vedex. Dansk Skovindustri A/S i udvikling	8. 15
Verdensforbruget af træprodukter i 1967	4. 11

Arbejdsføre. Redskaber og maskiner

Brenøe, Per Tutein: Skovning og transport af spånpladet	
træ fra første gennemhugning af rødgran	6. 8
– 4-hjulstrukken traktor T 814 fra BM-Volvo	6. 11
– Skruen – afkvistningsmaskine	8. 10
– Tohjulet drivkærre (Druestrøpkærren)	8. 11
Honoré, S.: Nyt fra Elmia 1969	7. 6
Leer, Ebbe: Udslæbning af rødgran	7. 9
Madsen, Henning: Det lette traktorspil	4. 12
Pedersen, Aa. Marcus. Udtransport	1. 5
Sørensen, Bo: »Hvide fingre« – en følge af arbejde med mo-	
torsav	11. 16
Hesten er endnu populær i norsk skovbrug	10. 4
Målestang monterbar på motorsav	9. 15
Traktorulykkerne i Sverige	8. 13

Skovdyrking. Planteskole. Monografier.

Frø. Botanik. Plantepatologi.

Barner, H.: Internationalt samarbejde om proveniensforsøg	7. 10
Hansen, L. Aalling: Om »Tannensterbe«	12. 19
Hauberg, P.: Gødning til planteskolekulturer	2. 11
Henriksen, H. A.: Kulturtekniske problemer på stormfalds-	
arealer	5. 5

*) Hefte-nr. og sidetal

Holmsgaard, E. & V. Gøhrn: Meddelelser fra Herkomstkon-	
trollen med skovfrø og -planter	4. 11
Holstener-Jørgensen, H.: Gødsning af skov i Sverige	8. 12
– Gødningsforsøg i kulturer af Abies Nordmanniana ...	9. 17
Honoré, Søren: Anvendelse af kemikalier i dansk skovbrug	3. 10
– Kemisk ukrudtsbekæmpelse i skovbruget	3. 12
– Tree Farmer sprøjte	6. 10
Lysgaard, Leo: Om naturens templer eller om det højeste,	
tykkeste og ældste af alt levende	8. 6
Oksbjerg, E.: Et af Elias Morks livsværker	5. 11
Sanojca, K.: Nogle bemærkninger om naturlig foryngelse af	
ædelgran i Danmark	6. 6
Tage-Hansen, M. K.: Lidt om Trametes	12. 15
Tolstrup, E.: Ekstensive kulturer af ær	9. 9
Fynbo sender træer til Færøerne	12. 19
Gødningsspreder	11. 20
En hybridpoppels bemærkelsesværdige vækst	8. 13
Internationalt center for skovfrø	12. 18
Kemisk ukrudtsbekæmpelse i planteskolekulturer	12. 16
Plantning af bøg på stor afstand	12. 17
Resultaterne af 10 års kulturforsøg i kulturer af rødgran og	
bøg	11. 17
Sammenslutning af skovplanteskoler	11. 19
Sygdomsresistente popler	12. 18
– og nu vokser der 460 plantearter i det tidligere brunkuls-	
leje (Samtale med Georg Schlätzer)	10. 12
Ødelagte lærketræer	10. 16

Forstzoologi

Bejer-Petersen, Broder: Skovbrugets skadedyr i 1968	2. 13
– DDT	7. 11
– Bekæmpelse af nåletræsnudebillen	12. 15
Clausager, Ib: Hvor og hvornår yngler skovsnuppen?	3. 7
Larsen, H.: Kan vildsvin forbedre skovbrugets økonomi ...	11. 8
DDT. Skovforeningens andragende om dispensation blev	
delvis imødekommet	11. 15

Undervisning. Forsøgsvæsen. Studierejser.

Ekspeditioner. Legater. Fonds. Prisopgaver. Kongresser.

Film. Udstillinger o. lign.

Dragsted, Jens: Nyt fra Landbohøjskolen	12. 10
Den danske Unesco-nationalkommission (junior-eksperter)...	4. 11
Feature-uge	11. 19
Kammerherre Eide og Hustru, f. Sarauws legat	4. 11
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (Optagelse af stu-	
derende)	4. 4
Licentiatgrad (J. R. Dragsted)	12. 4
Norge anlægger skovskole i Afrika	12. 18
Skovbrugsfond	4. 4
XII nordiske skovkongres	8. 16
Træprisen 69	6. 11
Æresmedlem (C. Syrach Larsen)	9. 4

Foreninger. Planlægning. Administration.

Naturfredning. Statistik. Lønninger. Historie m. m. samt: Diverse.

Als, Chr.: Hvad koster det egentlig?	11. 12
Andersen, Svend Th.: En dansk skovs historie gennem 8000	
år	11. 10
Bruun, Palle: Hvem ringer klokkerne for?	12. 11
Gustafson, B.: Svensk tro på skovbruget	10. 14
Hauberg, P.: Skovforsikring i Sverige	6. 5

Helles, Finn: Skovpolitisk nyt fra udlandet	2. 9	Tolstrup, E.: Om en måned: Kildeskatten	11. 13
– Tree farming i U.S.A.	6. 12	Adgang til skov, strand og øer for domstolene	11. 18
Hermansen, Niels: Økonomiske aspekter (Ref. af foredrag)	4. 5	Erstatningskrav på 314.000 kr. mod kulturministeriet	12. 12
– Skovene som friluftsområder	8. 3	14. almindelige vurdering af skove og plantager	8. 9
– Isolationens tid er forbi – og integration er vejen frem (Foredrag)	10. 5	Lovforslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje (Fra Dansk Skovforening)	1. 10, 11. 14
Juul, Chr. Sehestedt: Aktuelle kommentarer	1. 3	– om lempelse af grundskyld på danske skovejendomme (Fra Dansk Skovforening)	11. 14
Meister, K.: Vi må drøfte vor skovpolitik (Interview med landbrugsmin. Peter Larsen)	1. 11	Statstilskud til Småskovforeninger (Landbrugsministeriet) ...	3. 6
– Uden opfindsomhed og udvikling af produkter har vi ikke store chancer (Interview med skovdirektør H. Frølund)	9. 11		
Nielsen, Lars Møller: Extensiv planlægning	11. 18		
Pedersen, Aage Marcus: Czekoslovakiet i april 1969	9. 5		
Schaffalitzky de Muckadell, M.: Strøtanker om skovbrugets situation	12. 5		
Tolstrup, E.: Stykkomkostninger og dækningsbidrag for skov-effekter	2. 6		
– Kontrakt for arbejderboliger	6. 12		
– Planlægning efter stormfaldene	12. 13		
Dansk/bulgarsk samarbejdsaftale for økonomi, industri og teknik	4. 11		
Fra Dansk Skovforening	8. 4		
Danske Forstkandidaters Forening			
Ekskursion	7. 2		
Kursus	10. 4		
Direktørskifte i Dansk Skovforening	11. 15		
Flyt skovene ind i byerne og byerne ud i skovene	11. 9		
Formandskifte i Dansk Skovforening	6. 11		
Forstligt samarbejde mellem Vesttyskland og Holland	2. 9		
Generalforsamling i Dansk Skovforening	6. 4		
Hugsten i skove og plantager 1967/68	6. 13		
Kampen mod »den politiske nødvendighed«. Kammerherre Chr. Sehestedt Juuls generalforsamlingsberetning	6. 3		
LEC's skovbruksafdeling	9. 14		
Mens tvivlen breder sig (Naturfredning)	2. 3		
Ministeren om skovbrugets ligestilling (Høring på Askov Højskole)	10. 9		
Møde i Nordisk skovøkonomisk seminar	2. 9		
Naturfredningsloven og skovbruget	7. 3		
Naturfredningsloven og skovvejene	11. 7		
Naturfredningsspørgsmålet (Citat)	2. 10		
Skoven er ingen losseplads	11. 14		
Skovvæsenet vil købe ødegårde	11. 20		
Der skrives om skove	4. 7		
Statistik (eksport og import af savet bøg)	3. 9		
Statistik	1. 12		
Træinformation i de nordiske lande	5. 9		
En udfordring til alle skovens folk	10. 11		
Ø.K. 1968	6. 12		
Ø.K. interesseret i brasiliansk skovdrift	9. 4		

Litteratur.

Hoff, Ove. Teknisk leksikon. Bind I. Maskinteknik (anm. af Aa. M. P.)	9. 10
Johansson, G.: Kvistningsnogrannhetens inverkan på tids-åtgangen vid huggning af sortiment med motorsåg (Anm. af P. M.)	7. 13
Lekander, B. & V. Söderström: Studier över snytbageangrepp på barrträdplantor (anm. af P. H.)	9. 16
Oksbjerg, E., G. West-Nielsen og J. Lundberg: Et planteafstands-forsøg i Gedhus plantage	8. 14
– Et jordforbedringsforsøg i Dejbjerg plantage. Fosfatgødsning	8. 14
Ødum, Søren: Udbredelsen af træer og buske i Danmark ...	2. 10
Håndbogen »Skovteknik 69«	10. 13

Love. Bekendtgørelser. Cirkulærer. Officielle meddelelser. Skatteforhold

Hauberg, P.: Statsbidrag til skovveje i Sverige	8. 12
Spang-Hansen, Aage: Beskatning ved familieoverdragelser ...	10. 14

Personalia

Udnævnelser, ansættelser, afskedigelser, beskikkelser og lign.

Abell, J.	6. 11
Jensen, Palle Holst	6. 11
Juul, Chr. Sehestedt	6. 11, 12. 4
Kaspersen, Thorvald	10. 4
Knudsen, Morten	12. 4
Pedersen, Aa. Marcus	11. 15
Regenberg, Poul	6. 12
Røjkjær, Anders	8. 4
Sanojca-Abrahamer, K.	7. 2
Schaffalitzky de Muckadell, M. baron	6. 11
Timm, S. A.	12. 4
Tulstrup, N. P.	4. 4, 11. 15
Wilhelm, Nils	11. 6

Ordensdekorationer, titulære udnævnelser og lign.

Ahlefeldt-Laurvig-Bille, P. J. G. greve	12. 4
Bergsten, Gunnar	2. 12
Bille-Brahe-Selby, B. D. baron	4. 4
Collet, Carl F.	4. 4
Estrup, Iakob	4. 4
Henriksen, H. A.	4. 4
Juel, Erik Knud	4. 4
Juul, Chr. O. Sehestedt	4. 4
Ladefoged, Kjeld	10. 4
Lüttichau, Folmer	7. 2
Rosenørn-Lehn, C. C. O. lensbaron	4. 4
Scavenius, C. C. Brønnum	6. 11
Steenstrup, B. N. E.	10. 4
Tage-Jensen, A.	2. 12

Jubilæer og fødselsdage

Abell, J.	9. 4
Andersen, H. C.	8. 5
Andersen, Knud	7. 2
Brandt, Albert	8. 5
Gøhrn, V. A.	12. 4
Hauberg, P.	12. 4
Holsøe, Bent	10. 4
Juhl, Helge Rousing	9. 4
Kaspersen, Th.	9. 4
Kelp, H. K.	7. 2
Kierkgaard, K. N.	9. 4
Sparre-Ulrich, E.	12. 4
Sørensen, Jacob	9. 4
Wanscher, A.	8. 5
Aaskov, F. H.	8. 5

Dødsfald

Brüel, G.	4. 4
Danneskiold-Samsøe, Knud	11. 4
Garth-Grüner, G.	9. 4
Holmgren, Anders	4. 4
Larsen, Egon (Mindeord af B. Sjøgaard)	9. 15

Mindstekrav til driftsregnskaber

I medfør af § 3, stk. 2, i lov om selvangivelsen af indkomst og formue, om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen og om straffen for skattesvig m. v., jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 350 af 14. august 1967, har finansministeren fastsat følgende efter ind- stilling fra ligningsrådet:

§ 1. De driftsregnskaber, som i henhold til § 22, stk. 4, i lov nr. 149 af 10. april 1922 (statsskatteloven) og § 3, stk. 1, i lovbe- kendtgørelse nr. 350 af 14. august 1967 (kontrolloven) skal vedlægges selvangivel- sen, skal udvise, hvorledes bruttoavancen fremkommer ved angivelse af omsætningens størrelse, vare- og materialeforbrug under hensyntagen til ændringer i lagerbeholdnin- ger, varer udtaget til eget brug, eventuelle i opgørelsen medtagne lønninger, omkost- ninger og hensættelser til foreliggende, men ikke endeligt opgjort tab m. v.

§ 2. Af driftsregnskabet skal fremgå, hvor- vidt udgående og indgående merværdiafgif- ter er indeholdt i driftsregnskabets poster. Føres merværdiafgiftregnskabet således, at driftsregnskabet ikke indeholder virksom- hedens udgående og indgående merværdi- afgifter, skal størrelsen af disse fremgå af supplerende oplysning, f. eks. genpart af ind- beretning til toldvæsenet.

§ 3. Hvor igangværende arbejde indgår i bruttoavancen, skal det anføres, hvorledes værdiansættelsen er foretaget.

§ 4. Varedebitorer, varekreditorer, og igang- værende arbejder skal, for så vidt de ikke er indarbejdet i den løbende bogføring, an- føres særskilt ved bruttoavanceopgørelsen såvel ved regnskabsårets begyndelse som slutning.

§ 5. Omkostninger skal specificeres i hoved- poster efter art, såsom: lønninger m. v., hus-

leje, vedligeholdelsesudgifter, renter, forsik- ringsudgifter, rejseudgifter, repræsentations- udgifter o.s.v.

§ 6. Foretages skattemæssige afskrivninger på driftsmidler m. v., skal oplysningspligten vedrørende skattemæssige afskrivninger i medfør af bekendtgørelserne nr. 314 af 20. december 1957 og nr. 414 af 26. november 1965 iagttages. Tilsvarende oplysningspligt gælder, hvor der foretages forskudsafskriv- ning på visse anskaffelser af maskiner m. v. og bygninger, jfr. senest bekendtgørelse nr. 150 af 10. april 1969 § 8. Oplysning om nedskrivning på varelagre og varepartier indkøbt på bindende kontrakt skal gives i overensstemmelse med bestemmelserne i fi- nansministeriets lovbeholdtgørelse nr. 255 af 18. juni 1968. Skattemæssige afskrivnin- ger efter afskrivningsloven og nedskrivnin- ger efter varelagerloven skal anføres i en samlet gruppe, således at de ikke får ind- flydelse på bruttoavanceberegningen.

§ 7. I forbindelse med den statusopgørelse, der skal indsendes med driftsregnskabet, skal der indsendes redegørelse for, hvorledes egenkapitalen har ændret sig ifølge opgørel- sen over indtægter og udgifter, udbetaling af overskud, udtagelse af penge eller varer til indehavere eller som følge af ændringer i aktiver og passiver, som ikke fremgår af opgørelsen over indtægter og udgifter, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse nr. 226 af 18. juni 1959, § 4, stk. 6, og de af lig- ningsrådet fastsatte mindstekrav til regn- skaber for regnskabspligtige.

§ 8. Er bogførte udgifter anvendt til såvel erhvervsmæssige som private formål, skal overførelsen fra driftskonti til privatkonto vises for omkostningsposterne i driftsregn- skabet.

§ 9. Der skal i en særlig post gives oplys- ning om de af den skattepligtige erlagte per- sonlige skatter, der er indgået i regnskabet.

§ 10. Hvor de på lønangivelsen for ind- komståret 1969, for efterfølgende indkomst- år lønafregningskontoen og afregningskon- toen for anden A-indkomst, anførte beløb afviger fra de i driftsregnskabet fratrukne beløb, skal der vedlægges en redegørelse herfor.

§ 11. De i henhold til selskabsskatteloven skattepligtige aktieselskaber m. v., hvis offi- cielle regnskaber ikke opfylder nævnte mind- stekrav, er pligtige til ved indsendelse af selvangivelsen at supplere regnskabet med fornødne opgørelser og specifikationer, så- ledes at ovenstående krav er opfyldt. Det samme gælder deltagere i partrederier og kommandiitselskaber.

§ 12. Bekendtgørelsen finder anvendelse fra og med indkomståret 1969.

Stk. 2. Såfremt en skattepligtig kan godt- gøre, at hans regnskabssystem er tilrettelagt således, at nogle af de i foranstående kræ- vede oplysninger for indkomståret 1969 kun kan meddeles ved et uforholdsmæssigt eks- traarbejde, kan han for indkomståret 1969 undlade at give disse oplysninger.

Stk. 3. Skattepligtige, hvis regnskabsår er udløbet inden nærværende bekendtgørelses dato, er for indkomståret 1969 ikke omfat- tet af bekendtgørelsens bestemmelser.

Mindretallet: 1200 Kr. (Ingen Skov- fogedskole).

Til Skolens Etablering en Gang for alle:

Flertallet: 25000 Kr., »som søges til- vejbragte ved Bidrag af de private Skovejere«, samt 1600 Kr. aarlig til Stipendier.

Mindretallet: Ingen Skole.

1906

Ingeniør Konow holdt Foredrag om Trægas. Denne Gas har større Lys- styrke end Stenkulgas og var konkur- rencedygtig økonomisk, hvor Prisen pr. Vægtenhed var ens for Træ- og Gas- kul. 1862 var der Trægasværker i Würzberg, Zürich, Luzern, Erlangen m. fl. Byer, og nu i 1906 findes over 100 saadanne Værker. I Danmark op- rettedes et Trægasværk i 1905 paa A/S Jerntraadsspinderiet i Varde. For- trinlig Kogegas. Der anvendtes Bjærg- fyrbrænde.

(Langt senere har vi jo oplevet mang- foldige Trægasværker: Generatorerne under anden Verdenskrig.)

1907-08

Skovrider Bornebusch om Grenekap- ning paa Hovedtræer i Egebevoksnin- ger. Vanris og mindre Grene paa 40- 50 aarige Træer kappet for 10 Øre pr. Træ og paa 55-60 aarige i indtil 35 Fods Højde for ca. 15 Øre.

1909

Man drøftede de »nu om Stunder« store Udgifter til Egekulturer: »2 a 300 Kr. pr. Td. Ld. er ingenlunde ualmin- deligt.«

1910

En 6 Dages Ekskursion til Bøgeforyn- gelser paa Sjælland: Giesegaard, Sven- strup, 1ste Københavns Distrikt, Bre- gentved, Herlufsholm og Holsteinborg. Udgift ud over Jernbane til og fra Ringsted 100 Kr. for hver.

Skovrider Nellemann om »Dagværkets Størrelse særlig for Skovningsarbejdet og Fastsættelse af Arbejdsprisen: »Ak- korden fastsættes af Arbejdsgiveren eller Arbejdslederen.«

1911

Diskussion i Anledning af Metersyste- mets Anvendelse i Skovbruget. Skov- rider Holm, Pederstrup og Christians- sæde, meddelte, at der aarligt paa hans Distrikter aflagdes 4000 Bkr. Kvas paa 12 rm for 1.20 Kr. pr. Bk. i Arbejds- løn, og at smaat Udhug med Ris solg- tes paa Vestlolland som »Polak- brænde«.

★

Hermed er vi naaet saa langt op imod Nutiden, at fortsatte Notater vilde fore- komme mindre »historiske« og til Dels blive Gentagelser.

Trætradition og fremtid

Planlægningschef *Morten Knudsen* har i tidsskriftet »Ingeniør- og Bygningsvæsen« (nyttår 1969/70) skrevet en artikel: »Trætradition og fremtid«. Mange af de betragtninger, der kommer til orde i artiklen, er af interesse for skovbruget. Artiklen skal i det følgende kort refereres:

FAO har udarbejdet statistikker og prognoser for Europas forbrug af gavntræ. Fra 1950 til 1965 steg det europæiske forbrug fra 178 mill. m³ til 291 mill. m³. I 1970 regner FAO med et forbrug på 329 mill. m³, og i 1980: 431 mill. m³, d.v.s. godt 3 % stigning pr. år.

Det stigende forbrug er ikke blot et resultat af et stigende befolkningstal, idet forbruget pr. indbygger i 1950 var 0,43 m³, i 1965 0,61 m³ og i 1980 forventes gennemsnitseuropæeren at bruge 0,79 m³ årligt. Her i landet er forbruget ca. 1 m³ pr. indbygger.

Ifølge FAO er der således en stabil fremtid for træ rent statistisk, men hvordan forholder det sig for de enkelte grene af erhvervet? – Den største stigning i forbrug har været – og forventes også i de kommende 10 år at være – knyttet til papirprodukter og pladematerialer, mens forbruget af træ til øvrige formål betragtet under ét ikke forventes at stige.

På en række områder vil der sandsynligvis være tale om en tilbagegang i træforbruget. Dette gælder f.eks. skibsbygning og emballage, hvor plaststofferne især forventes at vinde indpas.

Tidligere har det været en værdifuld egenskab, at træ har stor naturlig varighed. I fremtiden må det sandsynligvis anses for vigtigere at dyrke træer, hvis ved er lettere at gennemtrænge med midler, som kan forbedre ikke alene veddets varighed, men også andre væsentlige egenskaber. Undersøgelse af forhold, der er afgørende for veddets gennemtrængelighed for væsker og luftarter vil derfor være af betydning.

Træ kan betragtes som et uhyre avanceret plastprodukt, og der er behov for forskning som belyser muligheder, der er for at ændre veddets kemiske sammensætning med henblik f.eks. på at opnå mindre svind og bulning og stor modstandsdygtighed mod biologisk nedbrydning. Grund-

videnskabelige undersøgelser vedr. de organismer, der nedbryder træ, vil i øvrigt kunne danne grundlag for mere effektive bekæmpelsesforanstaltninger. Disse forskningsområder er idag kun i ringe udstrækning genstand for grundvidenskabelig forskning i Danmark.

For danske forhold er den målbestemte trætekniske forskning derfor af større direkte betydning. Ved 70'ernes begyndelse er ikke over 10 heltidsbeskæftigede forskere samt et endnu mindre antal assistenter ansat ved den trætekniske målforskning. Antallet af træforskere forventes mere end fordoblet i de kommende 10 år.

Noget af det, der forventes at ske i 70'erne, er, at der gennemføres *automatisk styrkesortering af konstruktionstræ*. Prototyper til styrkesorteringsmaskiner er udviklet såvel på Teknologisk Institut som i udlandet. Det må også forventes, at *endesamlings teknikken* vil blive videreudviklet, så industrien i stor udstrækning vil være uafhængig af de længder, træstammer naturligt forekommer i.

Specielle perspektiver er knyttet til udviklingen af *fugt-, råd- og brandstabile træpladematerialer*, som på grund af deres store styrke i forhold til vægten vil kunne give træet en fremskudt plads i det industrialiserede byggeri. Der forventes udviklet flere typer af fabriksfremstillede, monteringsklare gulv-, væg- og tagelementer af limtræ og træpladematerialer. Krydsfiner- og spånpladefabrikkerne har allerede udviklet produkter med henblik herpå; men produktudviklingen bliver intensiveret i de kommende år. – Det må i øvrigt anses for sandsynligt, at eksporten af byggelementer vil stige væsentligt, hvis der for alvor satses på en produktudvikling, som ikke alene giver produktionsmæssige og byggetekniske fordele, men også tilgodeser trivselsfaktoren.

Den håndværksmæssige *overfladebehandling* er allerede ved at blive afløst af en industriel behandling. *Stabilisering og styrkeforøgelse gennem indlejring af plast i træ* er en teknisk realiserbar mulighed, men også anvendelse af folier af plast og forstøvning af metaller på træoverflader til beskyttelse af disse, og til opnåelse af særlige over-

Luftfotos til planlægning

Et behov efter stormfaldene

Stormfaldene i 1967 voldte så store skader på mange skovdistrikter i den sydlige del af landet og i 1969 nord for Limfjorden, at de eksisterende driftsplaner og bevokningskort ikke mere svarer til forholdene efter stormfaldene. Nogle distrikter satte straks igang med en kort- og planrevision, medens andre venter med denne til stormfaldene er opgjorte, og arealerne genkultiverede.

I Svendborg amt foretog man i 1969 en samtidig bestilling for flere af skovene i den sydlige del af amtet. Dette betød, at udgiften pr. ha. skovareal blev langt mindre, end den ville have været, såfremt der skulle foretages en selvstændig fotografering med særskilt til- og fraflyvning for hvert distrikt. For de større skovejendomme androg udgiften til en fotografering i målestoksforholdet 1:10.000 samt forstørrelser til arbejdskort i 1:4.000 kun fra 1–2 kr. pr. ha. Til sammenligning kan det anføres, at for en lille skov på 100 ha, hvor man måtte foretage en særskilt til- og fraflyvning, blev udgiften 6–7 kr. pr. ha.

På modstående side er der foroven givet et udsnit af et luftfotografi fra Brahetrolleborg Skovdistrikt og fornedet det dertil svarende udsnit af det reviderede bevokningskort. Luftfotografiet viser Nørresø og skovparten omkring denne. Bevokningsgrænserne lader sig let stedfæste, især står de mørke granbevokninger tydeligt, ligesom veje, spor og grøfter m.m. fremtræder tydeligt, og let lader sig overføre på en tegnefilm, der lægges over luftfotografiet.

I østenden af Nørresø kan man se vandlageret af tømmer fra stormfaldet i 1967.

Luftfotografiet, der er optaget i april 1969 og i målestoksforholdet 1:10.000, er af meget fin kvalitet.

Såfremt man er interesseret i luftfotografier over sin skovejendom, søger Dansk Skovforenings Planlægningsafdeling gerne for fremskaffelse af disse og en eventuel koordinering for naboskovejendomme. Planlægningsafdelingen aflægger Dem gerne et besøg for at tilrettelægge luftfotografering, kortrevision eller planlægning (se også Skoven 1969 nr. 12, side 13 om »Planlægning efter stormfaldene«). Bestilling på luftfotografering nu i april 1970 skal være indgivet i februar måned. Så det haster!
E. Tolstrup.

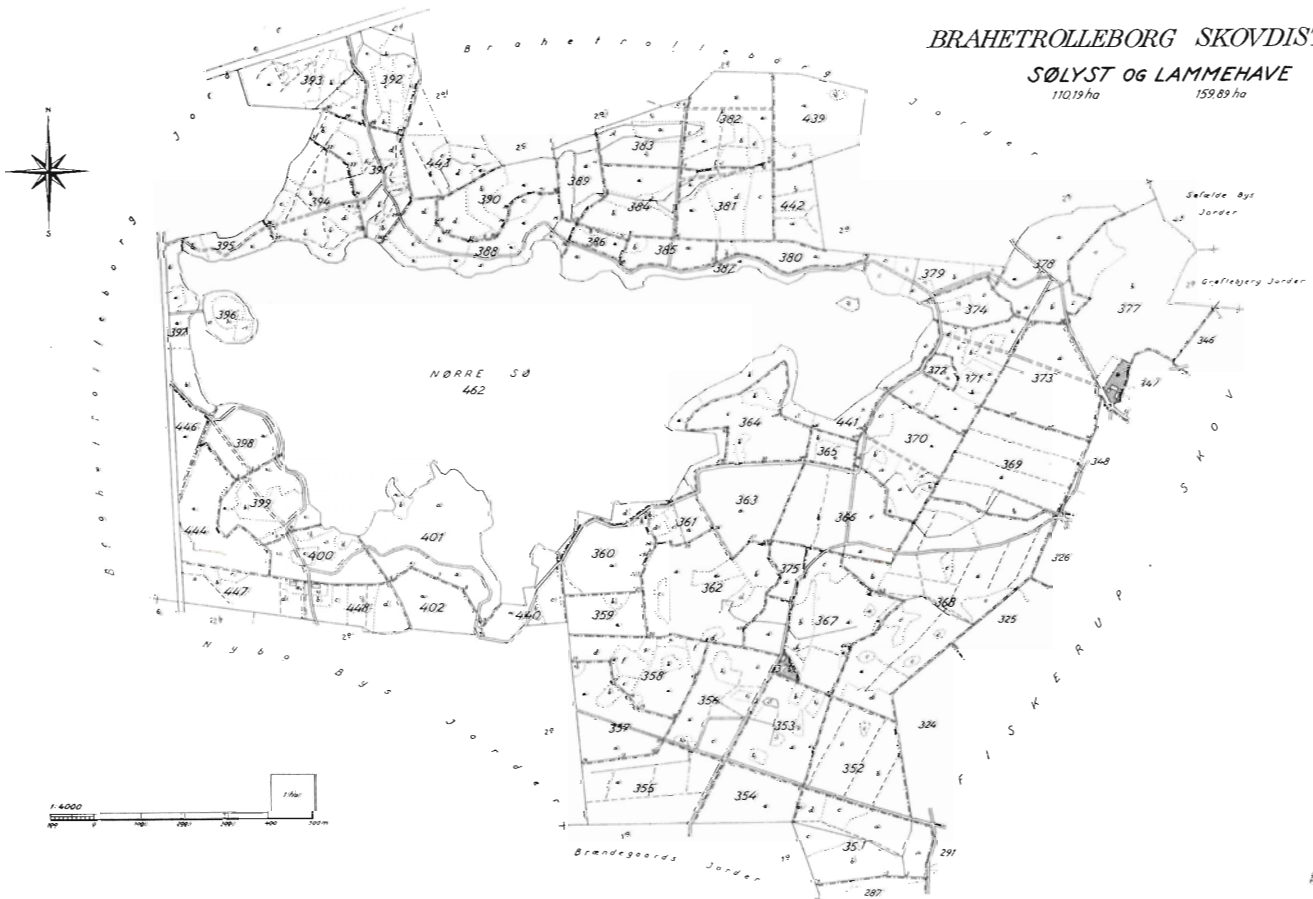
fladeeffekter, vil blive mere aktuel, efterhånden som det bliver vanskeligere at fremskaffe de gode oversøiske træsorter i rimelige kvantiteter og kvaliteter.

Medens de fleste virksomheder i træbranchen i dag er karakteriseret af at være mere eller mindre mekaniseret håndværk, må man forvente, at den del af branchen der i 1980 beskæftiger sig med produktion vil have: få og gennemarbejdede produkter i serieproduktion, effektiv planlægning og styring samt høj grad af automatisering. – Det påregnes, at de første fuldautomatiserede danske møbelfabrikker vil være etableret inden 1980.
P. H.

BRAHETROLLEBORG SKOVDISTRIKT

SØLYST OG LAMMEHAVE
110.19 ha 159.89 ha

Opbevaring af stormfældet bøg på roden

Af amanuensis E. Riisgaard Pedersen

Da offentliggørelse af skovbrugsafdelingens erfaringer vedrørende opbevaring af stormfældet bøg må forventes at trække noget ud på grund af endnu løbende forsøg samt materialets størrelse, skal resultatet af et mindre, orienterende forsøg på Mårum distrikt hermed fremlægges.

Det drejer sig om opbevaring af mellemaldrende (60–90 årig) bøg på roden i 1½–2 år. I 4 afdelinger har man ladet ialt 25 træer i spredt fald ligge urørt, og i en 5. afdeling har man topkappet 5 træer, smurt snitfladerne med Allerød-pasta, og rejst træerne ved hjælp af en Treefarmer til lodret stilling umiddelbart efter stormfaldet. Der er i begge tilfælde tale om stormfald oktober 1967.

Det skal bemærkes, at jordbunden er lerblandet grusmoræne, og at man på distriktet kun har konstateret blåfarvning af veddet på grund af rodlagring i et enkelt tilfælde, hvor et træ lå i en fugtig lavning.

De 5 topkappede træer blev fældet og opskåret i 2,6 m lange kævler den 16. juni 1969, d.v.s. godt 1½ år efter faldet. Rodsnittene var rene bortset fra et tilfælde, hvor der sås brune skjolder fra brudte rødder i faldsiden. På snittene sås iøvrigt enkelte små mørkebrune pletter (»fregner«), medens der ikke registreredes andre former for misfarvning. Veddet under barken var normalt hvidt indtil ca. ½ m fra topsnit, hvorfra og op barken var død. Brunt indløb fra topsnit strakte sig maksimalt 1½ m ned i træet.

De 25 urørte træer blev opskovlet i principielt 4 stk. 2,6 m lange kævler den 20. oktober 1969, d.v.s. 2 år efter faldet. Kroneprocenten, ved hvilken forstås skønnet over det liggende træs levende kronedel i procent af kronen før faldet, varierede træerne imellem fra ca. 5 % til ca. 70 %. På opskovningstidspunktet var der allerede indtrådt en naturlig visnen af den levende krone for en del træers vedkommende. På 6 af de 25 træer (24 %), fandtes misfarvning i veddet på mindst 1 af de 5 snit. Af de 98 registrerede 2,6 m

kævler havde 15 stk. (15 %), misfarvning, der umuliggjorde anvendelse til gulvtræ. Misfarvningen kom hyppigst fra rodenden, men også i enkelte tilfælde fra toppen.

Der fandtes ingen sammenhæng imellem misfarvning af ved og 1) lokalitet, 2) kroneprocent eller 3) $d_{1,3}$, lige så lidt som barkens udseende sagde noget om veddets tilstand.

Trods det spinkle materiale må følgende konklusion kunne drages: Spredt stormfald i mellemaldrende bøg (u. 100 år) på lokaliteter med ringe risiko for blåfarvning bevares bedst ved at lades urørt i skoven, og det kan med rimeligt resultat ligge i op til 2 år efter stormen.

LEC udvider kævleopmålingsprojektet

Uafkortet nåletræ afsættes almindeligvis i større partier til samme kunde.

LEC har derfor indført et nyt nåletrækort (det gamle fortsætter sideløbende), der dels tager højde for dette forhold, dels giver en lettelse i registreringsarbejdet.

Fordele ved det nye kort er:

- Flere kævler pr. kort (11 mod hidtil 3).
- Fælles stok- og kundenr. for hele kortet med deraf følgende mindre hulletid pr. kævle (besparelse ca. 50 %).

Kortet kan registrere længder i hele m op til 39 m og diametre indtil 69 cm, med ½ cm intervaller under 30 cm og 1 cm intervaller over 30 cm.

Målelisten udskrives som hidtil maskinelt med sammendrag pr. prisklasse A, B, C og D, samt for hver prisklasse opdelt i prisdiametergrupper for såvel stats- som privatskovbruget.

Pris for kort og behandling uændret. Nærmere oplysninger indhentes hos Landbrugets EDB-Centraler, Bytoften, 8240 Risskov. Tlf. (06) 17 50 00.

LEC centraliserer

I konsekvens af den almindelige udvikling i samfundet, som klart tenderer mod centraliseret drift, har landbrugets EDB centraler nu samlet EDB-

produktionen i firmaets nye bygning i Risskov.

Tendensen mod centraliseret drift er særlig stærk på EDB-området, idet både den teknologiske udvikling og det stadigt stigende behov for integrerede løsninger forstærker denne udvikling.

LEC lægger vægt på at løse alle opgaver økonomisk, og der er et stigende krav til datamaskiner og større kartoteker, regnehastighed og mulighed for telekommunikation.

LEC installerer derfor i april 1970 et stort EDB-anlæg, IBM system 360 model 50, med mulighed for datatransmission over telefon- og telegrafnettet. Dette anlæg skal fremover kun bruges til den egentlige behandling af data for effektivt og økonomisk at udnytte det nye anlægs store interne hastighed. Den relativt langsomme indlæsning af hulkort og print af formularer styres af 2 mindre datamaskiner.

LEC's skovbrugsafdeling, hvis leder er chefkonsulent, forstkandidat M. Wentzer, har derfor nu i konsekvens af ovenstående domicil i Risskov. Pr. 15/1 1970 er forstkandidat Chr. Als ansat som konsulent ved afdelingen..

LEC-skovregnskab, der specielt er udviklet til at løse privatskovbrugs regnskabs- og analyseproblemer, er nu udvidet med automatisk beregning af A-skat og restskat.

Den nye adresse er: Landbrugets EDB Centraler, Bytoften, 8240 Risskov, tlf. (06) 17 50 00.

Skovbrugsafdelingen er rede til en uforpligtende demonstration.

FRA DANSK SKOVFORENING

Foreningen forhandler for tiden med kulturministeriet om følgende – i medfør af naturfredningsloven opståede – aktuelle spørgsmål:

- Etablering af en brandforsikringsordning.
- Skiltetekst og skiltetyper.
- Affaldsfjernelse.
- Definition af vejbegrebet.

Det er ministeriets og foreningens forventning, at spørgsmålene kan være afklaret inden besøgsæsonen for alvor begynder i april/maj d. å.

Indlagt i dette nummer af SKOVEN findes en lille folder: »Større Viden – Større Udbytte« (minivejviser til skovbrugets videncentre).

Det er sekretariatets håb, at denne folder kan finde vid udbredelse, og at den kan blive til nytte. Viser der sig interesse for publikationen, vil den blive ajourført. Sekretariatet modtager gerne ekstra bestillinger samt forslag til korrektioner og supplement.

Dansk skovs Handelskontor, afdelingen vest for Storebælt

Efter ønske fra mange sider oprettede *Handelskontoret* den 15. oktober 1969 en ny afdeling til betjening af skovdistrikterne vest for Storebælt.

Afdelingen har kontor i Gram, Sønderjylland, og afdelingsleder er skovfoged Bent Bundgaard Pedersen.

Efter de første 3 måneder må man konstatere, at afdelingen har fået en meget lovende start. Stormfaldet i Vendsyssel og den opadgående tendens for afsætningen har givet afdelingen fuldt op at gøre, og man har det indtryk, at såvel små som store skovdistrikter og også træindustrierne slutter op om denne nye virksomhed, som man forventer vil kunne bidrage væsentligt til en bedre koordination mellem skov og træindustri.

Afdelingen arbejder efter samme retningslinier som *Handelskontoret* i København, hvilket vil sige, at kontoret påtager sig det økonomiske ansvar overfor de skovdistrikter, der benytter det. Det skal kunne bære sig selv økonomisk, og det finansieres ved en provision på ialt 5 %, der deles med 2½ % til henholdsvis køber og sælger.

Afdelingslederen i Gram såvel som de øvrige i *Handelskontoret* ansatte er fastlønnede funktionærer.

1000 skovbrugere til kongres i Finland

Tilmeldelse til XII Nordiske Skovkongres skal ske nu

Ved Nordisk Skovunions møde i maj 1967 fik Finland tildelt opgaven at være vært ved den XII Nordiske Skovkongres. Den finske Forstforening står for arrangementet, som nu er kommet så langt, at kongressens brochure »Ind-

Dugger brillerne i kulden?

Mange former for optimisme har kostet faget mere end det sjældent repræsenterede sortsyn.

Af forstander E. OKSBJERG
Skovskolen

Skovforeningens formand har efterlyst det positive. Vel talt.

Baggrunden for at spytte i nærverne skal bl. a. være et livligere frisprog i fagpressen, i hvilken anledning jeg har spurgt nogle fæller, hvorledes de har læst formandens nytårstanker.

De har bl. a. hæftet sig ved noget, som ikke står i teksten, men som indirekte kan udledes af den, om man vil. Og det vil man.

Der dannes åbenbart let følgende myte: Disse sortseere – vi kender dem godt – er roden til dagens besvær.

Formentlig er formandens tanke, at det netop nu er tid at bekæmpe et pessimistisk temperament, som ville

have gjort mere nytte, om det var kommet til udtryk i tidligere gyldne tider. Såvidt jeg kan se, har mange former for optimisme kostet faget langt mere end det sjældent repræsenterede sortsyn. Når dette i dag kommer til orde sigter det ikke så meget på skovens evne til at rejse sig af stormens og krisens ruiner, men på skovbrugets kræfter til samtidig at bære en forstlig verden. Der spores en tvivl om, hvorvidt faglige argumenter rækker, om gode argumenter nytter noget.

Formes de med frisprog som et oprør, vil de blive tiet ihjel. Med god grund. For det første, fordi ingen i så lille et fag vil tillade sig konkret at eksempli-

bydelse og program« kan distribueres i de fire nordiske lande. Dansk Skovforening sørger for tilsendelse af programmer til interesserede.

Tilmeldelsesfristen udløber den 28. februar 1970

Ca. 1000 repræsentanter for skovbruget i de nordiske lande forventes at deltage i kongressen, hvis program i store træk er følgende: 23. og 24. juni er ekskursionsdage; den 25. og 26. juni er Helsingfors-dage.

Der bliver 29 ekskursioner, hvoraf 16 er specialekskursioner, 5 almene ekskursioner og 8 dameture. Der er kun mulighed for et begrænset antal deltagere på hver ekskursion. I tilfælde af at en ekskursion overtegnes, vil kun de først tilmeldte kunne påregne at deltage.

Deltagerne forsamles om aftenen den 22/6 forskellige steder i Finland. Specialekskursionerne omfatter følgende emner: skovgenetik, frø- og planteproduktion; udviklingslinierne for plante- og frø til bestand, biologi

og teknik; jordforbedringsarbejde på mineraljord; skovforbedrings økonomi; afvanding; bevoksningspleje og udslæbning og transport; fra skov til fabrik; planlægning i skovbruget; landskabspleje – rekreation – naturfredning – produktion; landskabspleje og rekreation i statsskovene; skovbrugets uddannelsesproblemer; gårdskovbruget og dets udvikling; skovejernes samarbejde; bekæmpelse af skader i skoven (herunder træbeskyttelse). Hver specialekskursion afsluttes med en kort konference, under hvilken specialister vil belyse ekskursionens tema ud fra forskningsresultater og praktiske erfaringer.

Om aftenen den 24/6 samles deltagerne i Helsingfors. Hovedarrangementet torsdag den 25. juni består i kongressens plenum. Den officielle del af kongressen afsluttes om aftenen med en banket på restaurant Fiskartorpet.

Fredag den 26/6 får kongresdeltagerne mulighed for forskellige former for service-program såsom sightseeing, badstuebad o.s.v.

ficere oprørets adresse, hvormed oprøret dør tolkningsdøden. For det andet fordi alle er trætte af oprør. Vi ser protester omkring os og forstår ikke, hvad de kræver ændret. Vi er trætte, inden faget har haft noget klart artikulert oprør, inden nogen har søgt at tilvejebringe nogen skovbrugets B&W-rapport.

Hvor galt og hvor godt –?

I mangel på en sådan, kan man ofre lidt tid på at meditere over en rammevurdering: hvor galt kan det egentlig gå, og hvor godt kan det gå, om vi har en heldig hånd. Selv om man må nikke samtykkende ved læsningen af Michael Schaffalitzkys strøtanker, kan det være rimeligt at søge den faglige udvikling skitseret også gennem et andet temperament.

Det afgørende må være at få fat på, hvor langt faget har en evne til at tilpasse sig skiftende kår, altså dets lydhørhed over omverdenens signaler af økonomisk, uddannelsesmæssig og politisk art.

Dr. Schaffalitzky de Muckadell mener, at diskussion nytter, derfor ønsket om større frispreg, samt at vi i nogen tid har været på god vej, eksempelvis gennem drøftelserne på møder om distriktsregnskaber. Alle, som kender ham, ved, at dette ikke blot er naturlig, positiv formandstale, men hans egen personlige opfattelse, som harmonerer med den tro, at udviklingen går bedst uden spring, uden ekscesser, men i stedet efter hyppige, gennemtænkte kursændringer.

Det lyder rimeligt og behageligt civiliseret, at faglig udvikling i et erhverv styres gennem lydhør observation af skiftende omstændigheder, analyse og debat.

Og det må også ofte være tilfældet. Billedet er imidlertid skævt, dersom man undlader samtidig at pege på en række eksempler, velkendte fra dagspressen, hvor udviklingen notorisk har været ledet af andre kræfter, herunder navnlig inertien. Eksempler fra værftsindustri, skibsfart, lettere industri, landbrug og byggeri, hvor hovedlinien er blevet lagt gennem revolution. Ikke fordi ret mange erhvervsfolk i ret mange erhverv er revolutionære, men fordi manglende likviditet er revolutionerende. Manglen fremkaldes, når

erhvervets egen verden kommer for meget på afstand fra omverdenens økonomiske eller politiske muligheder.

Dansk skovbruks forskellige dødvægte har været påpeget, ja nu og da debatteret, de sidste 35 år og nu senest, sammen med mange andre vigtige detaljer, også ved regnskabsmøderne.

Det er næppe stigende klarhed, men faldende likviditet, som efterhånden har fremkaldt ændringer. Klarsynet har man længe kunnet registrere, f. eks. hos udenlandske gæster efter få dages ophold hos os, og selv har vi ofte måttet give dem ret efter lidt hovedregning eller med nogle få tal, kradset ned på en tændstiksæske.

For os selv er det vanskeligt at afgøre, om skovbruget har været eller stadig er inde i en stagneret tilstand af samme art som de ovennævnte erhverv. En række faglige forbedringer, ikke mindst inden for mekaniseringen, giver en vis tiltro til evolutionens kræfter. Lignende nyvindinger forekommer dog også i de nævnte erhverv, men har ikke kunnet hindre revolutioner, enten den stiltfærdigt, saglige, eller i de kendte mønstre med Tricolore og barrikader.

Trægt med research

Erhvervene må naturligvis vente af sine medarbejdere, at de stadig arbejder med udviklingsspørgsmål bl. a. af teknisk art. Men her, såvel som i den offentlige administration, synes det at gå trægt med den research, der berører interessekonflikter. Eksempelvis er det gået udmærket med undervisningsaktivitet, som har til formål at styrke den enkeltes evne til at klare båsens job. Såsnart imidlertid undervisningen ved at bore i arbejdsopgaverne afslørede, at det kunne være praktisk at pille ved spiltovene, at ændre funktionsdeling eller endog funktionerne, ja sågar at fjerne tomme funktioner, protesterede enten den ene eller den anden, eller måske alle fagforeninger, funktionærforeninger eller arbejdsgivere.

Skovforeningens formand oplyste på generalforsamlingen i september, at man aldrig i bestyrelsen havde behøvet at gribe til kampafstemninger. Dette tyder på en evne hos bestyrelsen, som den har fælles med mange bestyrelser, til at begrænse dagsordenen. Evnen bliver sjældnere i erhvervslivet. Nødvendigvis.

Nye tanker kan saboteres

Revolutioner ændrer ikke altid sindelaget. Netop i spørgsmål, der vedrører interessekonflikter, kan parterne længe leve i længsel efter at retablere gode gamle arrangementer. I virkeligheder kan man heller ikke forlange af folk, at de skal opfatte deres job som en sport, en stadig jagt på økonomisk og medmenneskelig optimalisering. Iøvrigt må en ærlig mistillid til nye, tilsyneladende letbenede metoders langsigtede resultater, være acceptabel. I den anledning nogle konkrete forslag:

1) Bevægelsen mod »billigere skovdyrking« må have sin chance uanset svigtende held ved løsningen af den pludseligt stillede, ret nye opgave: Tilplantning efter store stormfald, d.v.s. kombination af græs, ufremkommeligt med maskinel rensning på grund af kvaset, ofte uhensigtsmæssige planter, manglende rutine i anvendelse af herbicider og en voldsom tørke sommeren 1969.

Om nogle år vil der ved manges savannakultur mumles et: Hvad sagde vi? Hvortil de rå modernister må ha' lov at svare: Vi sagde nok, at vi langt tidligere skulle have øvet kunsten, også sultekunsten.

For at man kan vide, hvad der forhandles om, når behandling af ungskov og bevoksninger drøftes, må der findes mange demonstrationer af devisen »lidt, men tit« overfor »brutalt, men sjældent«. Det er jo intet besvær, når man undlader sindrige målinger af m³-produktion, og koncentrerer sig om kvalitetsbedømmelse, jordbundsudvikling eller stormstabilitet.

2) Dersom man stadig ønsker de forstlige uddannelsers hele forløb i eller nær ved Danmark, bør der lægges vægt på, at nyansatte ved nogle års praksis i fjernere udlande eller i fjernere erhverv har opnået en distancevurdering af dansk skovbrug. Tænk til sammenligning, om dansk landbrugsundervisning i alle niveauer havde været suspenderet nogle år efter 1945, med uddannelse af lærere og studerende i eksempelvis USA.

3) I betragtning af den livlige eksperimenteren med opløsning af fag- og funktionsgrænser i industri og offentlig administration, gældende fag- og ufaglært, kontor- og teknikeruddannet, læg

og lærd, er det beskedent, hvad vi forsøger. En alsidig vurderet, svensk rapport over 12 års erfaring med skovteknikeruddannede i skovriderfunktioner kunne være et udgangspunkt, et andet domänverkets arbejderpolitik.

Puljen der skal deles

4) Et tredje kan være spørgsmålet om en udvidelse af den pulje af arbejde og andre funktioner, der skal deles. Såvidt det nu kan ses, vil plejen af de vedproducerende afdelinger blive mindsket, medens andre områder, grønt, jagt og herlighed kan betale en intensivering. Ser man på de to uddannelsers brede fagområde, som i de nye læseplaner bliver bredere, kan man gætte på, at en virksomhed udad kan rettes mod sider af landbruget, merkantil jagt, visse industrier, husbygning og -reparation, projektering af veje og vandløb, d.v.s. aktiviteter, som målt med skovens budget er stærkt pengeforbrugende. Omend vi ikke, selv med efteruddannelsen, bliver så dygtige som de bedste fagfolk udenfor, og de af vore arbejdere, der kan supplere på dertil egnede skoler, ikke bliver fuldbefarne håndværkere, så er dog ikke alle ejendommens omegn befolklet med talenter.

5) En del af den udadrettede virksomhed kan bestå i langsigtet landskabspleje, hvor den forstlige tænke-måde må have værdi. Æstetiske kriterier kan i fremtidige begejstringsperioder komme til at spille så stor en rolle også inden for skovbruget og naturligvis særligt i de offentlige skove, at bestræbelserne for billig vedproduktion kan sættes i skyggen, og spørgsmålet om dens lønsomhed kan forvirres. Det er ehvervspolitisk vigtigt, at statskovbrugets beskedne udbytte nu og i årene indtil begejstringen, holdes in mente. Kan statsbrugets vedproduktion regnskabsmæssigt – også incl. generalomkostninger – anvendes som standard, er meget vundet.

6) Det er en meget kompliceret ting at få øje på selv de simpleste skævheder inden for konfliktområder, fordi forklaringsmassen er uudtømmelig. Derfor ses det ofte, både inden for offentlige og private virksomheder, men ikke hos os, at der ydes kundskabsmæssig service netop til de funktionærgrupper, der ikke tegner virksomheden

Skovbrugets skadedyr 1969

Som det vil huskes, afveg klimaet i 1969 meget betydeligt fra gennemsnittet. Foråret var sent og gennemgående køligt. Først hen i juni skiftede vejret til en udpræget varm og tør sommer, nedbørunderskuddet fortsatte til omkring november.

Man vil måske vente, at den varme sommer skulle have givet sig udslag i særlig mange insektangreb. Det har imidlertid for skovbrugets del stort set ikke været tilfældet. For nogle arter kunne man måske derimod vente, at de vil vise et opsving i 1970.

Næbmunde (Rhynchota)

Nåletrægallelusene fortsatte i 1969 tilbagegangen fra 1968 og kom dermed ned på usædvanligt lave tal, hvilket også havde gyldighed for den afgjort vigtigste art, alm. ædelgranlus (*Dreyfusia nordmanniana*). Tilbagegangen stemmer med, at man stort set regner med, at angrebene, som for de fleste bladlus, fremmes af varme, tørre forår. For skjoldlusenes vedkommende synes

udad og opad. I de erhverv, hvor det er let at måle kundskabens reelle produktionseffekt, har mellemteknikerne kunnet hævde sig uden debat om funktionsdeling.

Argumenternes masse

Vort fag indeholder dybe og brede materier og skam få os, om vi ikke uddyber og udbreder dem. Kundskab er magt, men vil også, om det tillades, invitere umådeligheden indtil træthed. Hvad vi de sidste tiår har måttet for-døje af driftsplaners jordbundsabraca-dabra, literaseri, optimale omdriftsaldre, kritiske grundflader og gårdsdagens registrering, af podofilosofi, pentatermer, helikoptertransport, tilvækstfunktioner og EDB-blomster har altid rimet dårligt med erhvervets realiteter. Dybsindighedens vidunderlige udfordring til tanken er kun skadelig, dersom den afstedkommer egentlig fejl-agtige resultater – hvilket er sket – eller hvis den tager tid og kræfter eller

der at kunne noteres en svag opgang for bøgeskjoldlusen (*Cryptococcus fagi*). I skove ved Koldingfjord er der meldt ødelæggelse af ca. 10 ha overvejende 80–100 årig bøg, fra Barritskov ved Vejlefjordområdet meldes om ødelæggelse af et par hundrede m³ gl. bøg. Årsagen til de pågældende ødelæggelser menes som tidligere omtalt at stå i forbindelse med vinterkulde/sommertørke/vandbalanceproblemer.

Sommerfugle (Lepidoptera)

Fyrreviklerangrebet (*Rhyacionia buoliana*) steg i 1968 meget kraftigt. I 1969 kunne der noteres en svagere tilbagegang. Hvis der er hold i de prognosemuligheder, der har kunnet uledes ved at sammenligne de senere årtiers angreb med klimaet, skal der i 1970 kunne ventes en kraftig opgang, idet høj sommertemperatur og sommertørke synes at være meget stærkt disponerende. I denne forbindelse kan det nævnes, at stud. scient Peter Esbjerg ved Zoologisk laboratorium har foretaget en række forsøg med ind-

hele vor opmærksomhed bort fra de væsentlige ting. Dette er også sket. Og det vil ske igen, hvis der bliver tid og råd dertil.

Man kan næppe nå til enighed om, hvilke af fagets emner, der bør udforskes, ikke engang om, hvilke kundskaber, der på langt sigt kan hjælpe erhvervet. Argumentmassen er uendelig. Kundskabsfylden, sand eller tilsyneladende, levende eller død, har iøvrigt en funktion udover den produktionsbefordrende, nemlig den rituelle. På grund af en almindelig trang til autoritetsbeskyttelse, levende særligt i vanskelige tider, ønsker ethvert erhverv et officielt ansigt, som samfundet må tage alvorligt, autoriserede kanaler med anerkendt sprogbrug til myndigheder, der som bekendt også selv udtrykker sig på anerkendt vis. Og dels ønsker den enkelte virksomhed en tryk, autoriseret baggrund, dersom noget skulle ske, eller man blir så træt, at det kniber med at se. ★

boring af nyklækkede larver på afklippede skud med og uden vandforsyning, hvor han fandt en signifikant større indboring i nålene af de »tørre« skud. Dette ville passe godt med ovennævnte klimasammensætning.

Der er indberettet et par angreb af lærkesækmøl (*Coleophora laricella*), hvoraf det ene var interessant ved, at sækmøllene fra lærkeoverstandere gik over på en kultur af *Abies nobilis* og *grandis* nedenunder og derved anrettede skade på disse.

Der har slet ikke været anmeldt angreb af grannålemøl (*Eucosma tedella*), hvilket er usædvanligt. Derimod viste et stort grantræ, som skulle være gæve til Skotland, sig ved ankomsten så kraftigt befængt med en beslægtet viklerart (*Semasia nanana*), hvor larven findes på træet hele vinteren over, at det gav anledning til importproblemer. På Ulborg distrikt er der forekommet angreb af spindemøl (*Hyponomeuta*) på *Prunus serotina* i plantagerne.

Årevingede (Hymenoptera)

Der har været enkelte større angreb af rød fyrrehveps (*Neodiprion sertifer*) bl. a. ved Kongenshus Hede, men stort set har niveauet været omtrent som i 1968, d.v.s. ikke særlig højt.

Biller (Coleoptera)

De for 1968 omtalte angreb af træbukke og værftbillen i forbindelse med stormfaldet har i 1969 været mindre. Træbukken *Leptura rubra*, som yngler

i træ, der har ligget længe i skoven, er noteret flyvende meget talrigt i Bommerlund Plantage. Hættemåger sås i juni i meget stort tal i Frøslev Plantage. Et eksemplar skudt af skovfoged Larsen Bjerre viste sig ved undersøgelse her at indeholde ikke mindre end 105 stk. alm. granbarkbuk (*Tetropium castaneum*).

Gråsnuder (*Strophosomus capitatus*) har angrebet skud og knopper på en pyntegrøntkultur med blågran og nordmannsgran ved Bromme.

Et enkelt større angreb af jättebarkbillen (*Dendroctonus micans*) viste sig i efteråret på godt 40-årig rødgran i Nejede Vesterskov. Angrebet, der må være begyndt i hvert fald året før, omfattede stedvis 50 % af træerne i bevoksningen.

For første gang i mange år er der i efteråret 1969 noteret et antal angreb af typografen (*Ips typographus*) på stående rødgran i Danmark, bl. a. Nødebo Distrikt, St. Dyrehave samt plantager v. Lendemark-Sottrup (Sønderjylland). Angrebene forekommer i svækkede bevoksningsrande efter stormfald og medvirker til at dræbe disse kanter. Den varme sommer har kunnet begünstige typografangrebene, der dog ikke kan betegnes som alvorlige.

Pattedyr

Rødmus (*Clethrionomys glareolus*) har på Ulborg Distrikt anrettet skade på *nobilis*-planter (barkgnav). Lokalt har knopgnav været omfattende; i blan-

dingskulturer af rødgran/sitkagran og rødgran/douglasgran er rødgranens knopper i stor udstrækning ædt. I en kultur med 2–3 m høje graner (Kollund Østerskov) havde fra 30–50 % af rødgranerne mistet topknopperne. Disse rødgraner, der i forvejen var bagud for douglasgranerne, mistede herved ca. 1 års højdevækst.

Broder Bejer-Petersen.

Havørn

Professorinde M. Christiansen har skænket Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm 5 udstoppede fugle, bl. a. en ung havørn, der blev skudt ved Viborg i september 1878.

Det er utvivlsomt den samme fugl, som professor M. Christiansens far, kgl. skovfoged J. D. Christiansen, omtaler i sin bog fra 1890 om Viborg og Omegns Fugle.

Omkring midten af forrige århundrede yngede havørnen endnu mange steder her i landet, både i Jylland og på øerne, og fra tiårene forud for bogens udgivelse nævner Christiansen flere ynglesteder fra Viborgeggen: Hald Bøgeskov, Bigum skov og Lindum skov.

Menneskets tiltagende aktivitet i form af ændret skovdrift, forøget jagt, æg-samlermani og måske meget andet, som man blot ikke direkte kan pege på, førte til, at havørnen efterhånden forsvandt fra den ene lokalitet efter den anden, og i 1911 yngede det sidste par her i landet, nemlig ved Havnø ved Mariager Fjord. I 1950'erne forsøgte havørnen sig igen som ynglefugl både på Sparresholm og ved Maribo Sø, men efter nogle år brast håbet om igen at kunne notere denne majestætiske fugl på listen over danske ynglefugle.

Mange stormfældede træer blev endnu i 1969 angrebet af vedborende insekter. Her er det værftbillen.

Skovbrugermøde

På Unge Hjems Højskole i Skaade (7 km syd for Århus) afholdes fredag den 6. marts et møde med følgende program:

Kl. 10.00: Gødningsforsøg. Indledningsforedrag af afdelingsleder, dr. agro H. Holstener-Jørgensen og skovtaksator Jørgen Lundberg – Diskussion.

Kl. 12.30: Frokost med kaffe (12 kr. pro persona).

Kl. 14.00: Korte foredrag.

Forstkandidat Jørg. Neckelmann: Et 15-årigt kulturforsøg på midtjysk hede.

Forsøgsassistent H. C. Olsen: En ny vedmassetabel for rødgran.

Afdelingsleder, dr. agro A. Yde-Andersen: Skærmstilling og underplantning af bjergfyr med henblik på udviklingen af Fomes anonus.

Alle interesserede er velkomne.

Af hensyn til frokostarrangementet bedes deltagelse anmeldt senest den 2. marts til

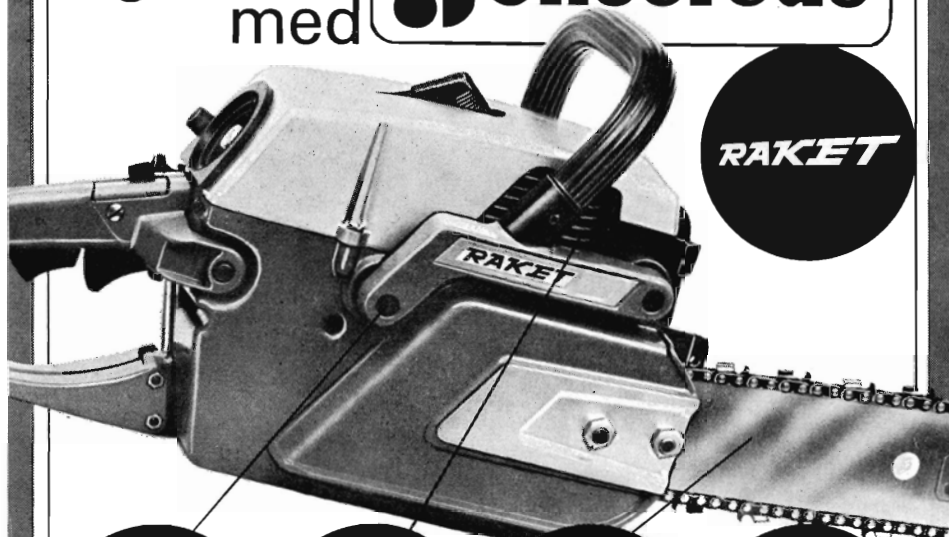
Statens forstlige Forsøgsvæsen
Springforbi, 2930 Klampenborg.
Telefon (01) 63 00 54 eller
(01) 63 01 62.

Efter krigen er der lavet mange gødningsforsøg i skovbruget. En del af disse forsøg er afsluttede og deres resultater publicerede. Mange forsøg er dog stadig i gang, men har løbet så kort tid, at deres resultater må bedømmes med en vis varsomhed, fordi de er baserede på korte måleperioder.

På et offentligt møde på Unge Hjems Højskole i Skaade vil Dr. H. Holstener-Jørgensen, Statens forstlige Forsøgsvæsen, og skovtaksator J. Lundberg, Det Danske Hedeselskab, redegøre for arbejdet med gødningsforsøgene og optrække de hovedlinier, der på nuværende tidspunkt kan udtrækkes af forsøg, der i de senere år er anlagt af forsøgsvæsenet, hedeselskabet og gødningsudvalget. Foredragene vil forhåbentlig blive efterfulgt af en udbytterig diskussion med forsøgsværter og andre interesserede.

Forsøgsvæsenets medarbejdere har ved flere tidligere lejligheder afholdt korte foredrag om arbejder, der var i gang ved forsøgsvæsenet. Mødet på Unge Hjems Højskole vil blive afsluttet med 3 sådanne korte foredrag.

-skær
igennem
med **Jonsere**
ds

RAKET

NY
med vibrationsdæmpet håndtag, som gør arbejdet lettere og endnu mere behageligt!

Støjsvag
behagelig lydsvag trods den fantastiske ræstyrkel

Største skærehastighed
20 m/sek. – let og hurtigt at arbejde med, en fin balance og med helt nye måder at afgrepe på!

Driftssikker
den gennemarbejdede konstruktion og de bedste materialer samt en stor erfaring ligger bag!

– derfor allerede det første år Danmarks og desuden Nordens mest solgte motorsav

Aut. forhandlere:

Børge Pedersen, Jernbanegade 16, 9000 Aalborg. Tlf. (08) 13 40 29
Jørgen Rasmussen, 7490 Avlum. Tlf. (07) 47 23 55
Bent K. Petersen, 6120 Tørring pr. Hammel. Tlf. (0 45) 7 72 56
Andreas Petersen, 5793 Højby, Fyn. Tlf. (09) 95 82 60
Arnold Larsen, Flintinge 4891 Tørebj. L. Tlf. (03) 86 91 26

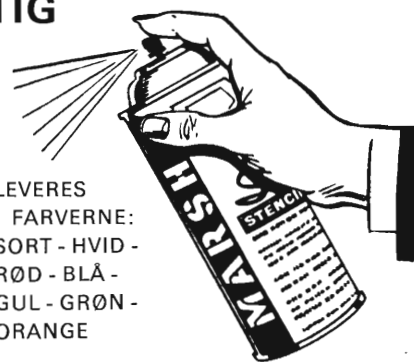
Holger Møller, Frederiksberg 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 51
Jan Skovly Hansen, Longangsgade 73, 3400 Hillerød. Tlf. (03) 26 51 51
Sv. E. Larsen, Isefjordsvej 4, 4500 Nykøbing Sj. Tlf. (03-4 15) 10 86
Egil Johansen, Torvegade 34, 4640 Fakse. Tlf. (03-7 15) 4 65
Svend Low, Bækken, 3720 Almindingen pr. Åkirkeby-Bornholm. Tlf. (0 39 74) 6 43

– køb svensk kvalitet fra EFTA

NU KA' DE RIGTIG
MÆRKE
DERES TRÆER
MED MARSH

VEJRBESTANDIGE SPRAYFARVER

i aerosoldåser der gør træmærkning til en leg og som tydeligt kan ses på lang afstand. Sprayfarven er hurtigtørrende. Smitter ikke af, medens aerosolbeholderens dysse er selvrensende og derfor altid klar til brug.

LEVERES
I FARVERNE:
SORT - HVID -
RØD - BLÅ -
GUL - GRØN -
ORANGE

JOHN R. HANSON FORLANG
TILBUD
MÆRKEMASKINER

BRUGT PÅ SKOVSKOLEN

NY ØSTERGADE 4 . KBHV. K.
TLF. (01) 1213 54

**Alle arter
skovplanter**
i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning . Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon Klarskov 9 (03-782)

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnsplanter

Tilsluttet herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888

Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

DANSK STÅL INDUSTRI A/S AF 1933
GREJSDALEN PR. VEJLE

Skovhamre
Kiler for træ
Savambolte
Plantehakker
Barkspader
Økser

- sælg gennem

SKOVEN

P. BORK INDUSTRI A/S

OREHOVED

Tryksager
af
enhver art

Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S

Toldbodgade 57 . 1253 København K
Telefon (01) 14 11 83 . Postgiro 2483

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhæstrup«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsøs Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med Skovfrø og -planter«

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under Herkomstkontrollen med Skovfrø- og planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Eg og Lærk

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/V. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

Støt

Skovens
annoncører

Hyllinge Savværk 1/2

(03) 744 Hyllinge 64 *

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens.
Tlf. Hansted 48 (05-63 69 11).

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø og -planter

Taastrup-Eg

Bidstrup skovdistrikt

4330 Hvalsø
Tlf. (03) 408 Hvalsø 13

Til levering forår 1970 er et parti 3/0 2 gange rod-stukne egeplanter til salg. Planterne er afkom fra Taastrup afd 268 (F. 148), der sandsynligvis er af holstensk afstamning. Bevoksningen er kendt for at give særdeles velformet afkom.

Dansk

Skovkontor

Skovbrugskemikalier
Skovbrugsredskaber
Skovhegn

Postbox 1, 4700 Næstved.
Tlf. (03) 760 Nyland 110

—sælg gennem **SKOVEN**

Ford har styrken på alle punkter til Deres arbejde i skov og mark

Punkt 1: Kraftig 4-cyl. dieselmotor, 75 DIN HK ved 2100 o/m. Stor cylinderdiameter og kort slaglængde giver maksimumydelse og stort drejningsmoment - 30,2 kgm.

Punkt 2: 8 fremadgear, 2 bakgear. Alle tandhjul i konstant indgreb = blødere skift med mindre støj. Stor overlappning mellem gearene sparer skift...

Punkt 3: Tørlamel kobling med 12" koblingsplade.

Punkt 4: Kraftoverføring fuldstændig uafhængig af kobling. 65 HK ved 540 o/m.

Punkt 5: Robust og effektiv hydraulik. - 100% uafhængig. - Trækkes direkte af motoren. Løftekapacitet i trækstangs øjer 1725 kg. Dobbeltvirkende trækraftkontrol giver fuld kontrol med arbejdsdybde uanset redskabets vægt.

Punkt 6: Svære bagaksler, nyt robust bagakselhus. Kapacitet 5450 kg.

Punkt 7: Våde, flerpladede skivebremser indbygget i bagakselhuset, beskyttet mod vand og snavs.

Tal med en autoriseret Ford Traktor Forhandler om

Ford 5000

**TRAKTORER
MASKINER**